Пам'ятаймо про Україну!

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 11 КВІТНЯ 2008 РОКУ ЧИСЛО 15 VOL. CXV FRIDAY, APRIL 11, 2008 No. 15

Спільна заява Комісії „Україна-НАТО“

1. Ми, глави держав та урядів країн-членів Організації Північноатлантичного договору та Президент України Ющенко, зустрілися сьогодні у Бухаресті для того, щоб обговорити стан та перспективи відносин і співробітництва Україна-НАТО, включаючи евроатлантичні прагнення України, як це відображено в її запиті на приєднання до Пляну дій щодо членства (ПДЧ). Ми підтвердили важливість відносин Україна-НАТО.

2. Союзники нагадали свою вчорашню декларацію, в якій вони привітали евроатлантичні прагнення України щодо членства в НАТО. Вони погодилися, що Україна стане членом НАТО. ПДЧ є наступним кроком України на її прямому шляху до членства. Союзники визначилися, що вони підтримують заявку України на приєднання до ПДЧ. Тому вони почнуть зараз період інтенсивних контактів з Україною на високому політичному рівні з метою вирішення питань, що залишаються і стосуються її заявки щодо ПДЧ. Союзники попросили міністрів закордонних справ НАТО зробити першу оцінку досягнутого прогресу на їхньому засіданні у грудні 2008 року. Міністри закордонних справ НАТО мають повноваження прийняти рішення щодо заявки стосовно ПДЧ з боку України.

3. Підтверджуючи нашу відданість Особливому партнерству „Україна-НАТО“, десята річниця якого відзначалась минулого року, ми домовились надалі зміцнювати політичний діялог та практичне співробітництво між Україною та Альянсом, що сприятиме продовженню демократичної трансформації України, досягненню цілей реформ та виконанню її міжнародних зобов'язань. Ми нагадали про нашу переконаність, що суверенітет, незалежність і територіяльна цілісність України є ключовими факторами забезпечення стабільности в Европі. Ми також погодились, що засідання Комісії Україна-НАТО на рівні послів відбуватимуться більш регулярно з метою поглиблення політичного діялогу та посилення Особливого партнерства Україна-НАТО.

4. Ми проаналізували виклики, які стоять перед нами, та привітали прогрес, досягнутий у виконанні Пляну дій Україна-НАТО та Інтенсифікованого діялогу. Відзначаючи прогрес, досягнутий Україною у проведенні відповідних реформ, ми підкреслили важливість зобов'язань України продовжувати впровадження політичної, економічної, оборонної реформ та реформування безпекового сектору. Ми очікуємо на імплементацію заходів, які містяться у річному Цільовому пляні на 2008 рік.

Союзники залишаються налаштованими сприяти цим зусиллям шляхом консультацій та практичного співробітництва.

5. Ми високо цінуємо значний внесок цього партнерства у мир і стабільність на евроатлантичному просторі та поза його межами. Україна є єдиним партнером, який активно підтримує усі операції та місії під проводом НАТО. Ми цінуємо наші спільні зусилля задля розвитку реґіонального співробітництва, включаючи продовження внесків України у безпеку в своєму регіоні. Глави держав та урядів країн-членів альянсу привітали участь України як країни-не члена НАТО-контрибутора МССБ в Афганістані та її готовність продовжувати участь у КФОР у Косово та Тренувальній місії НАТО в Іраку. Глави держав та урядів країн-

(Закінчення на стор. 3)

Президент України Віктор Ющенко (третій праворуч) на зустрічі НАТО в Букарешті, Румунія, 4 квітня. *Фото: УНІАН*

„Незгасима свічка“ відвідає 33 країни

НЮ-ЙОРК. – У зв'язку з проголошенням 2008 року Роком пам'яті жертв Голодомору, 6 квітня Австралія започаткувала міжнародну акцію „Незгасима свічка“.

Символічна свічка передаватиметься упродовж року з країни в країну і побуває у 33 країнах. Акція буде завершена в Україні, де в листопаді проходитимуть пропам'ятні державні заходи.

Мета акції – донести світові правду про Голодомор і посилити домагання визнання Голодомору актом геноциду проти української

(Закінчення на стор. 10)

Канбера, Австралія. Похід вирушає до пам'ятника жертвам Голодомору.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Що і чому сталося в Букарешті?

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Триденна, від 2 до 4 квітня, зустріч НАТО в румунській столиці закінчилася для України компромісним рішенням, яке можна тлумачити і як відмовку, і як обіцянку: їй відмовлено у приєднанні до Пляну дій щодо набуття членства в НАТО, але пообіцяно, що в недалекому майбутньому Україна стане членом НАТО (див. „Спільну заяву Комісії „Україна-НАТО“ на 1-ій стор.).

То кого з більшими підставами можна вважати букарештським переможцем? Німецького канцлера Анжелу Меркель, яка діє в дусі промосковської шродерівщини? Французького Президента Ніколя Саркозі, котрий гарно усміхається, але зле розуміється на загальноевропейському і загальносвітовому значенні українського зовнішньополітичного вибору? Володимира Путіна, що тепер пересідає з крісла президента в крісло прем'єр-міністра, щоб продовжувати особливу російську „керовану демократію“ і не дозволити утвердитися незалежній Українській державі? Чи перемогли прихильники України, зокрема США і Польща, з ініціятиви яких Комісія „Україна-НАТО“ все ж зважилася на цей майже недвозначний крок, адже у „Спільній заяві“ йдеться вже не просто про Плян дій, а про повноцінне членство України в НАТО?

І в такому випадку можна погодитися з оцінкою, яку дав букарештській зустрічі Президент Віктор Ющенко: це справжній прорив України в її зближенні з европейськими політичними, економічними та оборонними

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Українських журналістів відзначено у США

ВАШІНҐТОН. — 11 квітня у центрі Вашінґтону відкриються для загальної публіки двері нового приміщення Музею журналістики (Newseum). 4 квітня у музеї відбулась церемонія відкриття стіни пам'яті, до якої потрапили журналісти з усього світу, які загинули під час виконання своїх професійних обов'язків або через свою працю. Усього 1,685 імен журналістів зачитали на церемонії відкриття цієї стіни пам'яті. Цей список починається з 1837 року і закінчується 2005 роком. На стіні імена шістьох журналістів, які загинули в Україні: Борис Дерев'янко, Віктор Фрелікс, Георгій Ґонґадзе, Ігор Грушецький, Володимир Іванов, Ігор Олександров. Тут також ім'я українського телеоператора Тараса Процюка, який загинув в Іраку, працюючи для аґентства „Ройтерс". Незабаром на стіні з'являться ще 158 імен журналістів, редакторів, операторів, які загинули за останні два роки. Найбільше у цьому списку журналістів, які працювали в Іраку. Окрім стіни пам'яті, у новому приміщенні музею відвідувачі зможуть ознайомитися з історією журналістики, працею журналістів та небезпекою, на яку вони часто наражаються заради інформації. На карті світу трьома кольорами зображено рівень свободи слова у тій чи іншій країні. Україна зображена жовтим кольором, тобто як держава з частковою свободою. *(„Голос Америки")*

В. Ющенко вирушив у турне до Африки

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 7 квітня вирушив у північноафриканське турне, в ході якого відвідає Лібію і Єгипет. У Лібії В. Ющенко обговорить перспективи залучення українських підприємницьких кіл до участи в лібійських ринках, а також перспективи розвідки лібійської нафти, хоча, як кажуть експерти, проєкти співпраці у нафтогазовій сфері з Лібією були заморожені ще минулого року. Тим часом Міністер оборони України Юрій Єхануров обговорює у сусідньому з Лібією Альжірі проблеми військово-технічної співпраці двох країн. На думку військових оглядачів, Київ плянує скласти конкуренцію Росії, зокрема щодо достави до Альжіру військових літаків. Метою візити є виведення українсько-лібійських взаємин на рівень привілейованого партнерства. Офіційну делеґацію Лібії буде запрошено для участи у заходах, які проводитимуться в Україні у листопаді цього року з нагоди роковин Голодомору 1932-1933 років. Взаємини між Києвом і Тріполі почали поліпшуватися з початку 2000 року – після того, як лібійський провідник Муамар Кадафі офіційно відмовився від створення зброї масового знищення, а також визнав відповідальність за вибух американського пасажирського літака над Шотляндією 1988 року. Найбільшим інтересом України в Лібії буде, на думку експертів, нафта, а також достави цій країні українського зерна. *(Бі-Бі-Сі)*

Антиукраїнські заяви представників Держдуми Росії

КИЇВ. — Антиукраїнські заяви представників Держдуми Росії повязані з успіхами України в евроатлантичному напрямку. Кількість таких заяв буде зростати, чим далі Україна просуватиметься до Евросоюзу, зазначив 8 квітня речник Міністерства закордонних справ України Василь Кирилик. Держдума Росії оприлюднила заяву, в якій назвала спекуляціями спроби українських політиків переконати світову спільноту в тому, що Голодомор 1932-1933 років був геноцидом українського народу. Українська влада активно порушує це питання. Парляменти чи уряди понад 10 країн вже офіційно визнали Голодомор геноцидом українців. Від голоду в Україні в 1932-1933 роках, за різними оцінками, загинули від 7 до 10 млн. осіб. *(Радіо „Свобода")*

А. Кінах став заступником В. Януковича

КИЇВ. — Провідника Партії промисловців і підприємців України (ППУ), депутата Анатолія Кінаха 8 квітня обрано заступником голови фракції Партії Реґіонів у Верховній Раді. Згідно з повідомленням, А. Кінах призначений заступником голови фракції з питань взаємодії з партіями та громадськими організаціями. Рішення ухвалене з врахуванням необхідности розвитку постійного діялогу з суспільством, який є дуже важливим чинником його консолідації, розвитку України як правової, демократичної держави. Як відзначалось під час засідання, завданням А. Кінаха буде сприяння здійсненню чисельних громадських ініціятив, засвоєння успішного досвіду роботи громадських, політичних організацій, посилення їх впливу на демократичні перетворення у суспільстві та організація громадської контролі за працею органів влади. *(„Українська правда")*

Президент на толоці

КИЇВ. — 5 квітня Президент України Віктор Ющенко взяв участь у толоці, яка відбувалася на території музею „Мистецький арсенал" у центрі Києва. Глава держави допомагав насипати первісні вали на території комплексу. „Нам треба це повторити так, як було 300 років тому", – сказав В. Ющенко. Звертаючись до журналістів, він закликав підтримати його ініціятиву й кожної суботи брати участь у впорядкуванні території майбутнього музею, який плянують відкрити до Дня незалежности 2009 року. *(„Львівська газета")*

А. Яценюк у Москві

МОСКВА. — Делеґація Верховної Ради України на чолі з головою парляменту Арсенієм Яценюком 3 квітня у Москві взяла участь у заходах, які відбуваються в рамках ювілейного 30-го засідання Міжпарляментської асамблеї держав-учасниць СНД. За повідомленням пресслужби Верховної Ради, перед початком засідання А. Яценюк разом з головою Ради Федерації Росії Сергієм Мироновим взяли участь у відкритті виставки „Золота скарбниця України". На виставці представлені понад 30 голографічних зображень унікальних історико-художніх пам'яток України. *(Радіо „Свобода")*

Наступний крок України стосовно вступу до СОТ

КИЇВ. — Президент Віктор Ющенко 2 квітня вніс до Верховної Ради законопроєкт про вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ). В. Ющенко визначає цей законопроєкт як невідкладний для позачергового розгляду в парляменті, йдеться в супровідному документі. У пояснювальній записці зазначено, що, за процедурою приєднання до Світової організації торгівлі, після засідання Генеральної ради протокол про вступ України в організацію Верховна Рада має ратифікувати до 4 липня. На 30-ий день після цього Україна стане повноправним членом СОТ. Україна й СОТ домовилися про вступ України в організацію в лютому цього року. (*Радіо „Свобода"*)

В. Ющенко звільнив послів України в Німеччині та Росії

КИЇВ. — 4 квітня Президент України Віктор Ющенко своїми указами, без пояснення причин, звільнив Ігоря Долгова та Олега Дьоміна з посад послів України в Німеччині та Росії. І. Долгова звільнено з посади Посла України в Німеччині у зв'язку з бажанням Секретаріяту Президента знайти нові форми співпраці з Берліном, повідомив 5 квітня заступник глави Секретаріяту Президента Олександер Чалий. „Ми хочемо знайти нові форми співпраці з Німеччиною. І. Долгов – один з наших досвідчених дипломатів. У мене була з ним розмова. Прийнято рішення, що він буде переведений в країну, де ефект від його праці буде найвищий", – сказав О. Чалий. Він також пояснив, що Посла України в Росії О. Дьоміна звільнено в зв'язку з досягненням ним „пенсійного віку". Шістдесят років О. Дьоміну виповнилося 1 серпня 2007 року. (УНІАН)

Держдума РФ заперечує Голодомор як геноцид українців

МОСКВА. — Держдума РФ на пропозицію путінської „Єдиної Росії" прийняла заяву під назвою „Пам'яті жертв голоду 1930-их років на території СРСР". У ній російські депутати називають питання Голодомору в Україні 1932-1933 років „предметом сучасних політичних спекуляцій" і запевняють, що від голоду вмирали не лише українці. Документ запропонували прийняти депутати путінської партії „Єдина Росія" на чолі з першим заступником голови комітету у справах СНД Костянтином Затуліним. За прийняття заяви проголосувало 356 депутатів, проти - 70, двоє утрималися. „Немає ніяких історичних свідчень того, що голод організовувався за етнічною ознакою. Його жертвами стали мільйони громадян СРСР, представники різних народів і національностей", – сказано у заяві Держдуми Росії, прийнятій 2 квітня. Голодомор 1932-1933 років, визнали геноцидом українського народу вже понад 10 держав світу. Серед них – США, Канада, Естонія, Аргентина, Австралія, Італія, Угорщина, Литва, Грузія, Польща, Еквадор, Латвія та Чехія. *(„Кореспондент")*

На яхті, захопленій піратами, є 10 українців

ПАРИЖ. — За останніми даними, серед членів екіпажу захопленої біля Сомалі яхти є 10 українців та 22 французи. Франція розпочала переговори з піратами, які 4 квітня захопили судно. Яхта перебуває у територіяльних водах Сомалі. Міністер закордонних справ Франції Бернард Кушнер не виключає, що за звільнення екіпажу заплатять викуп. *(„Українська правда")*

Білорусь відмовилася від електроенергії з України

КИЇВ. — Перший заступник міністра енерґетики Білорусі Едуард Товпенець 7 квітня повідомив, що Білорусь відмовилася від імпорту електроенергії з України. „Вартість української електроенерґії неприйнятна для Білорусі – вона вища собівартости електроенерґії, яку виробляють білоруські станції", – сказав Е. Товпенець. Білорусь обмежиться споживанням електроенерґії, що виробляється на власних електростанціях, а також імпортованої з Росії. З 1 липня 2007 року Україна припинила експорт електроенерґії в Білорусь. У той же час українська і білоруська сторони продовжували переговори про можливе відновлення постачань електроенерґії з України до Білорусі. Міністер палива та енерґетики України Юрій Продан заявив 19 лютого про те, що Україна готова запропонувати Білорусі електроенерґію за нижчою ціною, ніж склалася на оптовому ринку електроенерґії (ОРЕ). Україна минулого року зменшила експорт електроенерґії на 11.8 відс. – до 9.2 млрд. кВт/год. (*УНІАН)*

400 тис. евро на замки Львівщини

ЛЬВІВ. — У Львівській обласній державній адміністрації 1 квітня відбулося підписання Угоди про започаткування спільного українсько-австрійського проєкту „Золота підкова Львівщини". Документ передбачає заходи зі забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини на території Львівської области, які формують так звану „Золоту підкову Львівщини". Сторони почнуть здійснювати свої наміри згідно з угодою до 2015 року. Заплановано охопити ансамбль фортеці в Бродах; будівлю синагоги в Бродах; ляндшафтно-архітектурний комплекс в Підгірцях Бродівського району; Олеський замок в Олесько-Буському районі; монастир капуцинів у Олесько-Буському районі; замки в Жовкві, Золочеві, Поморянах Золочівського району, Свіржі Перемишлянського району, у Старому Селі, Пустомитівського району; квартал втраченої забудови Вічевої площі в Жовкві та інші. (*„Львівська газета"*)

Що і чому сталося...

(Закінчення зі стор. 1)

структурами.

На жаль, гарне враження від „Спільної заяви" тьмяніє, якщо взяти до уваги, що обіцянка про членство – це, швидше, одновимірний факт, ніж відповідний, в дусі досягнутого компромісу, процес. Бо якщо ще можна припустити, що Німеччина і Франція змінять своє наставлення щодо України, то абсолютно виключено, що Росія перестане відвертим і таємним способом шкодити Україні, намагаючись зберегти вирішальну контролю над нею. Через російську газету „Комерсант" випливла назовні інформація, як вів себе В. Путін у Букарешті під час засідання Комісії „Росія-НАТО": коли мова зайшла про Україну, він, позеленівши від злості, сказав, звертаючись до Президента Джорджа Буша, що Україна – не держава, оскільки одна частина її території – це Східня Европа, а другу частину подарувала Україні Росія. І якщо Україна не відмовиться від наміру стати членом НАТО, то припинить своє існування як держава.

Чому все ж таки Україні в Букарешті відмовили у приєднанні до Пляну дій? В останній день зустрічі, під час спільної з Президентом В. Ющенком пресконференції, Генеральний секретар НАТО Яап де Гоп Схефер не захотів відповісти на це запитання. Та й чи зміг би, якби навіть хотів? Альянс в часи після холодної війни – це проблема не так для України чи Грузії, як для нього самого. Стару стратегічну місію втратив, нової не набув. Різні його члени різними очима дивляться на сучасну функцію НАТО. Німці і французи вважають його вже не оборонним союзом – бо, мовляв, нема вже від кого обороняти – а тільки засобом підтримання безпеки в світі. Поляки і чехи – менші оптимісти щодо того, нібито не треба нікого ні від кого обороняти: їхня свіжа історична пам'ять не дає атрофуватися антимосковському інстинктові.

І хіба Я. Схефер знає, яка лінія візьме верх?

Деякі оглядачі пояснють неуспіх з приєданням України до Пляну дій тим, що з Президентом США, котрий цього року вже відійде від влади, в Европі вже майже не рахуються. Насправді – не в Дж. Бушеві річ, а в тому, яка філософія НАТО переможе – оборонна чи безпекова. Перша означатиме, що Европа нарешті усвідомить смертельну небезпеку, що нависає над суверенною демократичною Українською державою, від другої можна чекати, що французи і німці продадуть Україну за російський газ. Невипадково у світовій пресі вже з'являються коментарі, автори яких провіщують виникнення осі Москва-Берлін-Париж. І хоч ледве чи дійде до її формального утворення, нема найменшого сумніву, що там, де Москві сьогодні вдається встромити палець, завтра вона встромить лікоть. Німеччина і Франція не будуть противитися цьому, бо в обох країнах постійно тліє, готовий кожної хвилини вибухнути полум'ям, амбітний антиамериканізм, кінцевою метою якого є позбутися впливу США, створити їм економічну і військову противагу. З цього приводу директор київського Центру соціяльних досліджень Андрій Єрмолаєв говорить: „Не відкидаю, що вже через два-три роки саме Франція Ніколя Саркозі та Німеччина Анжели Меркель спробують реалізувати той задум, який не вдавалося втілити Міттерановї та Колеві, – створити европейську систему безпеки без США".

Але це, знов таки, швидше зі сфери уяви, ніж з реальних обставин. НАТО – це не тільки стара Европа, це вже й проамериканські Польща та Чехія, котрі дали згоду розмістити на своїх територіях американську протиракетну систему, це Румунія і Мадярщина, котрі швидше бачать себе в гльобальній оборонній структурі і не дозволять себе придушити ніякій осі, одним з кінців якої була б Москва.

Але що може сказати Я. Схефер, коли майбутнє НАТО, як, зрештою, й Европейського союзу – це суцільні гіпотези, а не щось таке, що залежить від німецьких чи французьких ґарантій. Світ так швидко змінюється, що все тяжче передбачати напрями його розвитку.

Однак, ледве чи ґльобальні процеси розвиватимуться за сценарієм американського політолога-футуриста Френсіса Фукуями, який у своїй сенсаційній праці „Кінець історії" вважав, що історія на наших очах завершується перемогою ліберальної демократії і вже невдовзі настануть біблійні часи, коли вовк з ягням будуть мирно бавитися на зеленому лужку. Реальнішими виглядають висновки Семюеля Гантінґтона про велику ймовірність зудару між европейсько-християнською і язіятсько-мусульманською цивілізаціями – в тому випадку, якщо іслям не відмовиться від свого войовничого радикалізму. Міркування політкоректности ще стримують виразне артикулювання цього ґльобального виклику, проте він набагато важливіший, ніж російський газ для французів і німців.

Україна не має проблеми з вибором. Проблему має Росія, тому так нахабно намагається за рахунок України врівноважити у своєму організмі азіятський компонент з европейським. Без України в Росії врешті-решт переважить азіятство, і навіть у випадку, коли світ розвиватиметься в напрямку до багатополюсности, Росія тільки заграватиме з Европою, але сама Европою не спроможеться стати.

Україну для християнської цивілізації, для европейської демократії вибрала історія. На нещастя, та сама історія утворила цивілізаційну межу, котра перетинає Україну, й тепер потрібна величезна політична воля, щоб витягнути й другу, східню, українську ногу з російсько-азіятського болота.

Спільна заява...

(Закінчення зі стор. 1)

членів Альянсу привітали також готовість України відпрацювати організаційні заходи для транзиту територією України обладнання і матеріялів для потреб акції МССБ. Ми із задоволенням відзначили триваюче військово-морське співробітництво в рамках акції альянсу „Активні зусилля" в Середземному морі. Глави держав та урядів країн-членів альянсу висловили свою вдячність за бажання України залучитися до Сил реагування НАТО. Шляхом таких внесків Україна демонструє свою налаштованість нести спільну відповідальність за забезпечення безпеки.

6. Глави держав та урядів країн-членів НАТО привітали прогрес, досягнутий Україною у реформуванні оборонного та безпекового секторів, та підтвердили свою постійну підтримку таких зусиль. Вони закликали Україну продовжувати подальші реформи шляхом впровадження відповідної політики та забезпечення необхідними ресурсами. Вони схвально оцінили прийняття Україною своєї Національної стратегії безпеки та закликали її продовжувати імплементацію Комплексного огляду національного сектору безпеки з метою приведення усього сектору безпеки України у більш близьку відповідність до евроатлантичних норм і стандартів. Глави держав та урядів країн-членів НАТО закликали Україну повністю використати потенціял інструментів партнерства Україна-НАТО, у тому числі Спільної робочої групи Україна-НАТО з оборонної реформи.

7. Ми взяли до уваги широкий спектр спільних заходів Україна-НАТО, включаючи участь України у Програмі НАТО „Наука заради миру і безпеки". Союзники привітали зобов'язання України стосовно імплементації Трастового фонду програми ПЗМ щодо знищення надлишкових боєприпасів, легких озброєнь та стрілецької зброї, підтримуваних НАТО програм перепідготовки військовослужбовців, звільнених у запас, та професійної підготовки цивільного персоналу, що працює у безпекових структурах. Ми очікуємо на впровадження Програми обміну даними про повітряну обстановку між Україною та НАТО як позитивної ознаки посиленого співробітництва, покращеної транспарентности та підтримки у боротьбі з тероризмом.

8. Підсумовуючи, союзники привітали зростаючі зусилля України по інформуванню своїх громадян про співробітництво Україна-НАТО та альянс.

Підкреслюючи необхідність виділення Україною адекватних ресурсів для цієї роботи, союзники підтвердили свою підтримку зусиль України по інформуванню громадськости усієї країни.

3 квітня 2008 року, Букарешт

Дар Україні на 500,000 дол.

НЮ-ЙОРК. – 3 квітня в Генеральному консульстві України в Ню-Йорку відбулась урочиста церемонія нагородження Почесною грамотою американського громадянина Джозефа Могена за його доброчинну діяльність, спрямовану на допомогу хворим дітям в Україні. Завдяки зусиллям Дж. Могена, наприкінці лютого для потреб хірургічного відділення Одеської дитячої лікарні було передано медичне обладнання та устаткування на суму понад 500 тис. дол.

Уродженець та довголітній мешканець Ню-Йорку, Дж. Моген є активним учасником благодійних проєктів „Gift of Life" та „Medshare International", що надають спонзорську допомогу для лікування дітей з малозабезпечених сімей усього світу, котрі потребують термінового хірургічного втручання.

Дж. Моген сказав, що надання допомоги саме українським дітям має для нього особливий зміст з огляду на те, що його мати багато років тому еміґрувала до США з невеликого селища на Тернопільщині.

Генеральний консул України в Ню-Йорку Микола Кириченко (праворуч) вручає почесну грамоту Джозефові Могену.

Фото: Андрій Олефіров

Спад на автомобільному ринку США

ВАШІНҐТОН. — Американський автомобільний ринок зменшився. У березні у найбільшій економіці на плянеті було продано на 12 відс. автомобілів менше, ніж за цей самий місяць минулого року. Найбільше постраждав автогігант „General Motors". Збут автовиробника з Дітройту зменшився на 20 відс.

Автоконцерн „Toyota" також відчув на собі наслідки погіршення кон'юнктури – він втратив 10 відс. Це при тому, що саме японській компанії протягом тривалого часу вдавалося підтримувати гарну динаміку продажу. Але погіршення коньюнктури у США не залишило можливостей і японцям. *(„Німецька хвиля")*

Швеція і Данія об'єднують пошту

СТОКГОЛЬМ, Швеція. — Швеція і Данія домовилися про злиття пошти. Шведсько-датський поштовий концерн залишиться у державній власності. 60 відс. у спільному підприємстві дістанеться Швеції. Данія отримає 40 відс. Загальна кількість співробітників становитиме близько 50 тис., річний обіг – 4 млрд. евро. Рішення про об'єднання керівництво обох державних компаній пояснює посиленням конкуренції. *(„Німецька хвиля")*

АМЕРИКА І СВІТ

Президента Чорногорії обрано на ще один термін

ПОДГОРИЦЯ, Чорногорія. — Президент Чорногорії Філіп Вуяновіч переміг на перших президентських виборах після відділення цієї країни від Сербії. Незалежні спостерігачі підтверджують його перемогу. З центру спостережень повідомляють, що нинішній президент вже у першому турі отримав понад 50 відс. голосів. Найближчий конкурент Ф. Вуяновіча набрав менше 20 відс. Голосувало майже 70 відс. громадян, що мали право голосу. (*„Голос Америки"*)

У Косові відкрилося Посольство США

ПРІШТІНА, Косово. — В столиці Косова Пріштіні 9 квітня відбулася офіційна церемонія відкриття Посольства США. Офіційний представник Держдепартаменту Шон МакКормак у Вашінґтоні заявив, що відкриття американського посольства в Косові „підкреслює прагнення США встановити міцні двосторонні взаємини. Посольство буде центром наших зусиль зміцнення нашої спільної прихильности до свободи, можливостей і багатоетнічної демократії в Косові", – підкреслив Ш. МакКормак. Кандидатура посла США в Косові поки не визначена. На урочистій церемонії відкриття були присутні представники влади Косова й чужоземні дипломати. Це вже третє за рахунком чужоземне дипломатичне представництво, створене після проголошення незалежности. Раніше в Пріштіні відкрилися посольства Німеччини й Швайцарії. Парлямент Косова 17 лютого в односторонньому порядку проголосив незалежність краю, що, у свою чергу, істотно дестабілізувало ситуацію в реґіоні. Прикордонні райони з Сербією дотепер не контролюються владою Косова. Нову републіку вже визнали більшість країн Европи, у тому числі всі країни великої сімки. Однак, на підтримку Сербії виступають Росія й Китай, які вважають дії Косова такими, які суперечать нормам міжнародного права. Раніше уряд Сербії подав до ООН пропозицію про розділення території Косова. (*„Кореспондент"*)

Г. Клінтон залишив її головний стратег

ВАШІНҐТОН. —Головний стратег передвиборної кампанії кандидата в президенти від Демократичної партії США Гіларі Клінтон, відомий американський політтехнолог Марк Пен, звільнився з цього посту. Як повідомили 7 квітня в передвиборному штабі Г. Клінтон, це пов'язано з „подіями останніх днів". Під „подіями останніх днів", очевидно, мається на увазі звістка, поширена американськими засобами масової інформації про те, що М. Пен 31 березня провів переговори з представниками уряду Колюмбії з приводу просування в Конґресі США угоди про вільну торгівлю між двома країнами. Джерела в передвиборчому штабі Г. Клінтон вказують на те, що сенатор була розчарована, дізнавшись про зустрічі М. Пена з колюмбійськими чиновниками. Г. Клінтон виступає проти підписання угоди про вільну торгівлю з Колюмбією, і ця незвичайна пригода з її головним і тепер уже колишнім політичним радником зменшує можливості Г. Клінтон в боротьбі за висунення єдиним кандидатом на президентських виборах від Демократичної партії. (*УНІАН*)

Названі лавреати Пулітцерівської премії

ВАШІНҐТОН. — Золоту медалю „За служіння світові" отримала газета „Вашінґтон пост" за репортаж про незадовільні умови утримання ветеранів війни в Іраку в лікарні „Волтер Рід". Всього ця газета перемогла у шести категоріях з 20. Пулітцерівська премія – найпрестижніша в США нагорода у журналістиці. Її присуджує Колюмбійський університет у Ню-Йорку. Цього року відбулася 92-га церемонія вручення. (*Інститут Масової Інформації*)

Пригоди олімпійського вогню в Лондоні

ЛОНДОН. — 7 квітня церемонію пронесення Олімпійського вогню вулицями Лондону перервали тисячі учасників демонстрацій проти дій Китаю у Тибеті. Подія, що мала на меті позначити чотири місяці до початку Олімпійських ігор у Пекіні, перетворилася на протести критиків, які вважають, що Китай порушує права людини. Поліція заарештувала щонайменше 30 осіб, які намагалися перехопити смолоскип з олімпійським вогнем на різних етапах маршруту. Посол Китаю в Лондоні проніс вогонь китайським кварталом в центрі міста, а прем'єр-міністер Ґордон Бравн привітав його прибуття до прем'єрської резиденції на Давнінґ стріт 10. На Трафальґарській площі зібралися прихильники Олімпійських ігор у Пекіні, які вимахували китайськими прапорами. Китайська преса на початку дня назвала подорож вогню Лондоном „подорожжю гармонії", однак, вона швидко перетворилася на прояв незгоди та невдоволення. (*Бі-Бі-Сі*)

Американський хлопчина помітив у музеї помилку

ВАШІНҐТОН. — П'ятикласник Кентон Стафлбім першим за 27 років помітив помилку в Національному музеї природної історії Смітсоніяна. Одинадцятирічний хлопчик звернув увагу, що в пояснювальній записці до експонатів музею було написано, що докембрійський період – це ера. Цікаво, що хлопець приїхав у музей разом з батьком саме для того, щоб дізнатися визначення докембрійського періоду. Річ у тім, що його учитель у школі також назвав цей період ерою, що викликало в малого всезнайки сумніви. Тож родина вирішила з'ясувати істину, відвідавши Національний музей природної історії. Але натомість Кентонові довелося виправляти ще й працівників музею. Минулого тижня на адресу К. Стафлбіма прийшов лист з музею, де визнано правду за хлопчиком: „Докембрій – нескінченний відтинок часу, який охоплює період від появи Землі до початку кембрійського періоду". Від дня відкриття музею 1981 року мільйони осіб пройшли Вежею часу, де розташована експозиція про доісторичні часи. П'ятикласник К. Стафлбім став першим, хто помітив помилку. (*„Кореспондент"*)

Австралія змінює умови в'їзду ізраїльтян

КАНБЕРА, Австралія. — Австралійська влада 3 квітня вирішила посилити критерії для видання в'їзних віз громадянам Ізраїлю. Серед іншого, тепер громадянам Ізраїлю для одержання візи доведеться доводити, що вони не мають наміру займатися нелеґальною роботою, надавати довідку від ізраїльського работодавця, і доводити, що в них є досить грошей, щоб сплатити своє перебування в Австралії. Причиною жорсткости критеріїв став різкий ріст кількости ізраїльтян, здебільшого – у віці від 20 до 30 років, що не виїхали з Австралії після закінчення терміну візи. Так, якщо чотири роки тому кількість ізраїльтян, що порушили візовий режим, становила 88 осіб, то в минулому році їх було вже понад 800. У висліді Ізраїль займає 22-ге місце в списку країн, громадяни яких порушили австралійський візовий режим. (*„Кореспондент"*)

Суд встановив причину загибелі принцеси Діяни

ЛОНДОН. — Причиною загибелі принцеси Діяни та її друга Доді аль-Фаєда в автокатастрофі в Парижі 31 серпня 1997 року стали протизаконні дії журналістів таблоїдних видань, які переслідували їхнє авто, і водія Анрі Поля. До такого висновку 7 квітня прийшли присяжні за підсумками слухань у Лондонському королівському суді, що тривали майже пів року. Присяжні винесли два окремі рішення – один у справі про загибель принцеси, другий – у справі про загибель її друга. Процесуально справи про загибель Діяни та Д. аль-Фаєда розглядалися окремо, хоча слухання з них були сумісними. Першим присяжні винесли рішення відносно Д. аль-Фаєда, а через декілька хвилин таке ж рішення відносно принцеси. Розпочаті в січні 2004 року слухання з установлення обставин смерти пари були відкладені на час розслідування обставин автокатастрофи в Парижі. Слухання відновилися 2 жовтня минулого року в Королівському суді Лондону під головуванням судді Скота Бейкера. Журі присяжних вислухало свідчення більш ніж 250 свідків з восьми країн. (*„Кореспондент"*)

Вибух хмаросягу в Москві

МОСКВА. — У Москві внаслідок вибуху, котрий стався 4 квітня зайнявся житловий будинок, у висліді чого двоє осіб загинули. За словами представників російського Міністерства з надзвичайних ситуацій, хмаросяг з 22 поверхів зайнявся полум'ям після вибуху, причини якого покищо не встановлені. Пожежники не виключають, що у будинку могли залишатися потерпілі. Наразі подробиць не повідомляється, але російські засоби масової інформації передають, що вибух газу є малоймовірним, оскільки будинок опалюється електрикою. (*Бі-Бі-Сі*)

У Сенаті відбулися слухання щодо Іраку

ВАШІНҐТОН. — У вівторок в Сенаті США відбулися слухання з Іракського питання. Генерал Дейвид Петреус та Посол США в Іраку Раян Крокер складали своєрідний іспит перед сенаторами.

Ірак демонструє поступовий проґрес в утвердженні безпеки в країні, але ці досягнення все ще мають зворотний характер. Тому ще рано визначати будь-які чіткі графіки виведення звідти американських військ. Такими словами охарактеризували ситуацію в Іраку високопосадовці США, які відповідають за успіх військової і політичної місії США в цій країні. Найважливішим питанням посадовців було – чи стратегія збільшення американських військ в Іраку покращила там політичну ситуацію. І чи можна почати активніше виведення військ. На що Д. Петреюс зазначив: „Ми вже почали прогнозувати, що нас чекає після липневого зменшення військ".

Тепер в Іраку є 160 тис. американських вояків.

Командувачі пропонують не починати запланованого раніше виведення 20 тис. вояків, принаймні до середини липня. Нещодавнє загострення ситуації в країні свідчить, що військовий та політичний успіхи, здобуті до цього часу – дуже хисткі.

Серед сенаторів, які вимагають від Д. Петреюса та Р. Крокера відповідей, є три можливі кандидати на пост президента США – Гіларі Клінтон, Барак Обама та Джон МакКейн. З наближенням дати президентських виборів у США напруження навколо питання Іраку лише загострюється. І генерал Д. Петреюс це розуміє: „Я рекомендував своїм підлеглим, щоб після того, як у липні ми виведемо велику кількість військових, взяти 45 днів, аби вивчити ситуацію". Д. Петреюс каже, що за вислідами цих 45 днів можна буде визначити чи продовжувати виведення військ, чи ні. „Наше завдання на сьогодні, разом з іракською владою закріпити досягнуті успіхи і впоратись з існуючими проблемами". Дж. МакКейн – кандидат в президенти від республіканців, підтримав плян Д. Петреюса: „Ми не вважаємо що програли, ми дивимося вперед і бачимо перспективи успіху".

Ранкові слухання, які були відкриті для публіки, кілька разів переривалися через протести. Сенатори-демократи, серед яких і Г. Клінтон, наполягають, що теперішня стратегія Америки – в корені хибна. „Дивіться на громадянську війну в Іраку і ролю в ній Ірану – я не бачу, щоб ця стратегія працювала. Я наполягатиму на виведенні військ вже з січня", – заявила Г. Клінтон.

Слухання у Сенаті тривали весь день. Їхні вислідки стануть відомі пізніше. (*„Голос Америки"*)

УКУ підтримав акцію „Напиши лист Папі Римському"

Під час прес-конференції (зліва) Архиєпископ Ігор Возьняк, о. Петро Ґаладза, Оксана Ґайова.

ЛЬВІВ. – Український Католицький університет (УКУ) підтримав громадську ініціятиву, яку розпочала „Львівська газета", що має на меті прискорити беатифікаційний процес Митрополита Андрея Шептицького – „Напиши лист Папі Римському".

19 березня в УКУ відбулася пресконференція, присвячена ролі мирян у цьому процесі.

Протягом тижня в УКУ також стояла скринька, в яку усі охочі мали змогу кинути листа, щоб долучитися до справи прискорення прослави Митрополита Андрея.

Владика Ігор Возьняк, Архиєпископ Львівський, під час прес-конференції наголосив, що справа беатифікації майже завершена, розглянуті усі необхідні документи, залишається чекати на чудо, а тому мирянам треба молитися.

„Молитва здатна здійснити чудо, проте також важливо, щоб активізувалася уся Церква: єрархія, духовенство та миряни", – вважає Оксана Гайова, науковий працівник Постуляційного центру беатифікації Андрея Шептицького, яка докладно вивчала праці Митрополита та документи процесу беатифікації, що розпочався ще 1958 року.

Хоча, як зазначив, о д-р Петро Ґаладза, професор Інституту східньо-християнських студій ім. Митрополита Андрея Шептицького Університету св. Павла (Отава, Канада), не треба вбачати в такому тривалому процесі жодних політичних причин, історія знає набагато довші процеси, які тривали століттями.

На думку Мирослава Мариновича, віце-ректора УКУ, варто звернутися до досвіду людей, які жили в часи Митрополита Андрея: „Напевно у людей, що були на похороні Андрея Шептицького, думка „Sancto subito" (Святий негайно) була просто природною. Незаперечні свідчення про святість цієї особистости дають не лише католики, а й нехристияни, зокрема юдеї. Єврей Курт Левін, якого Митрополит врятував під час війни, розділ своїх мемуарів, присвячений А.Шептицькому, назвав „Святий".

Мар'яна Карапінка

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Засвоєння української мови двомовними дітьми: психолінґвістичний аспект

Роксолана Михайлик

Двомовність (*bilingualism*) – це актуальна проблема сьогодення не тільки в Україні, але й в усьому світі. Часто, як у випадку з українсько-російською двомовністю, цей феномен розглядається насамперед як соціополітичне або соціолінґвістичне явище. Проте варто нагадати, що, за словами Л.Т. Масенко, „у двомовному соціюмі співіснують і конкурують, звичайно ж, не мови, а люди, їхні носії". А отже, відповідно, основи двомовности закладаються на рівні індивідууму – дитини, яка засвоює дві мови в умовах збалянсованого або незбалянсованого мовного середовища.

Українсько-англійська двомовність – це приклад чітко вираженої незбалянсованости двох мов, і тому є цікавою проблемою для мовознавців, які вивчають засвоєння мови дітьми. Можна знайти немало білінґвів, тобто осіб, які поперемінно користуються обома мовами, серед дітей іміґрантів з України. Як вони стають двомовними (або одномовними)? Який вік є визначальним у виборі домінантної мови? Як мовне середовище впливає на розвиток обох мов? Як щоденна зміна мов впливає на коґнітивний розвиток дитини? Відповіді на ці та інші запитання може дати наука психолінґвістика.

Цікаві дослідження в цій галузі зроблено на матеріялі різних мов: досить добре описані і проаналізовані французько-німецька, англійсько-французька, еспансько-англійська двомовності. На жаль, української мови в цьому переліку немає. Проте є підстави вважати, що, з одного боку, дослідженняукраїнсько-англійської двомовности стануть вагомим внеском у світову науку, а з іншого – психолінґвістичні методи можуть поглибити наше розуміння основ двомовности і відповідно вказати на ефективні методи виховання носіїв української мови.

Проблема засвоєння мови дитиною – одна з основних у сучасній психолінґвістиці (відомі школи існують у США, Канаді, Голяндії, Німеччині). І це не дивно, адже здатність говорити – це основна виняткова риса людини. Кожна дитина, за умови нормального розвитку, засвоює (а не вивчає!) свою рідну мову швидко і без особливих зусиль та інструкцій дорослих. Тобто ще у дошкільний період вона вже знає основні правила граматики (відмінкові закінчення, чергування звуків, правила побудови речення) і є здатною відрізнити граматично правильне речення від неправильного. Звідки ж беруться ці підсвідомі, але міцні знання? Як формуються правила граматики у мозку дитини? Ці питання викликають багато наукових дискусій між психологами, лінґвістами, філософами і навіть невробіологами всіх рівнів і країн.

Загадка процесу засвоєння мови умовно розділила вчених на два табори. Одні психолінґвісти вважають, що розвиток граматичних здібностей дитини залежить переважно від кількости і виразности фраз з певною граматичною ознакою у мовному середовищі дитини – тобто, чим частіше дитина чує певну граматичну ознаку, тим швидше її засвоює (Tomasello, 2003, 2004, Newport and Aslin, 2004, Thompson and Newport, 2007 та ин.). Також, з їхнього погляду, дитина здобуває мовний досвід так само, як вона здобуває досвід в инших сферах, використовуючи ті ресурси своєї свідомости, які не пов'язані лише з оволодінням мовою, наприклад, пам'ять.

Натомість инші вчені, прихильники вчення про ґенеративну граматику (*generative grammar*), вважають, що діти мають природну (вроджену) здатність до засвоєння мови, тобто мають ментальну систему, яка дозволяє їм говорити певною мовою і розуміти її (Chomsky, 1986, Poeppel and Wexler, 1993, J.D. Fodor, 1998, 2001). Вони вказують на той факт, що мовного досвіду, який здобуває дитина, тобто речень, на правильність чи неправильність яких їй вказують дорослі, часто не досить для оволодіння мовою, адже людина здатна створити нескінченно багато нових граматично правильних речень. Однак, навіть за умов „бідности стимулу" (*poverty of the stimulus*) діти здатні оволодіти складними правилами граматики будь-якої мови, що часто не під силу дорослим, які вивчають чужоземну мову. Тому психолінґвісти, вивчаючи дитяче мовлення з погляду ґенеративної граматики, вважають, що кінцевим результатом лінґвістичних досліджень повинна стати відповідь на запитання про те, що саме складає мовну компетенцію дитини і яким чином вона досягає дорослого рівня підсвідомого знання граматики за порівняно короткий відрізок часу.

Обидва теоретичні підходи до засвоєння мови спочатку стосувалися одномовних дітей, що вивчали свою рідну мову. Вважалось, що поки не буде запропоновано

(Закінчення на стор. 13)

Про автора:

Роксолана Михальчук (Ткачук), член НТШ-А, філолог, перекладач (з англійської, французької, російської мов). Закінчила Вінницький педагогічний інститут з відзнакою. У 1995 захистила дисертацію в Інституті літератури ім. Т. Шевченка Національної Академії Наук України. На даний час навчається за програмою PhD в Stony Brook University. Працювала викладачем в Слов'янському педагогічному інституті, у Військовій академії (Київ), в Українській школі в Парижі. Видала книжку „Grammaire Pratique de l'Ukrainien". Edition L'Harmatan, Paris, France, 2003., та опублікувала ряд наукових статтей в університетських виданнях.

Пресвята Богородиця запрошує до Люрду

Владика Михаїл Гринчишин,
Апостольський Екзарх УГКЦ

Вмираючи на хресті за спасіння роду людського Христос передав нам найцінніший свій скарб: свою Матір. Вмираючи, Ісус проголосив: „Ось син твій... Ось мати твоя".Від тієї хвилі Пречиста Діва Марія є матір'ю кожного з нас, матір'ю всіх людей.

Впродовж 2,000 літ Марія проявляє свою присутність і материнську опіку серед тих, що за них умер Ісус, її Син.Свята й благословенна дія Божої Матері має різні форми й вияви. По цілому християнському світі зустрічаємося з її іконами, престолами, святинями,місцями прощ. Всі християнські народи плекали набожність до Богородиці в контексті своєї історії та власної культури.

З історії Церкви знаємо, що Пресвята Богородиця не раз сама наближалася до обраних. Рятувала людей й цілі народи від нещастя та погибелі. Материнська її любов проявляється у наших труднощах, небезпеках, терпіннях. Вона звертає людям увагу на гріхи й небезпеки.

Доручення свої чи прохання до людей звичайно Пречиста Діва передає невинним молодим людям чи навіть дітям, як булов Люрді чи у Фатімі.У Люрді, в південній Франції, Богородиця вибрала собі неосвічену й простеньку 14-літню дівчину – Бернадету Субіру, щоб через неї передати світові свої прохання чи поучення.

Появи Пречистої розпочалися дня 11 лютого 1858 року.Богородиця

(Закінчення на стор. 20)

Уточнення

У ч. 5 „Свободи" на сторінці „Вісті Фундації ім. Івана Багряного" підпис під фотографією має бути: „Музей Тараса Шевченка в селі Шевченковому на Черкащині".

Під листом Юрія-Мирослава Левицького „Шануймо Гетьмана Павла Скоропадського" („Свобода", ч. 11) помилково вказано місце проживання автора. Має бути: Монреаль, Канада.

Редакція ще раз звертається до авторів електронних листів до „Свободи" з проханням вказувати в листах свої поштові адреси і числа телефонів.

Адреса загрози – все та ж

Виступаючи на останньому засіданні Ради національної безпеки і оборони – це було 21 березня – Президент України Віктор Ющенко сказав те, що повинен був сказати давно, відразу в інавґураційній промові: національній безпеці України загрожує інформаційна експансія з-за кордону, метою якої є дезорієнтувати і здеморалізувати українське суспільство, не дати йому прийти до національної єдности, створити тяжкі проблеми в галузі мови, культури, релігії і в результаті – відвернути Українську державу з проевропейського зовнішньополітичного курсу, тобто, іншими словами, поставити під удар саму незалежність і суверенність України.

Нагадавши, що у ділянці друкованих засобів масової інформації „у нас навіть немає єдиного органу, який проводив би державну політику“, Президент В. Ющенко доходить до логічного запитання: „Ми представляємо суверенну державу. Чи ми будемо жити інформаційними продуктами інших країн?“.

Він не уточнював, з-за якого саме кордону ведеться проти України інформаційна експансія, але чи є хоч один свідомий українець в світі, котрий не знав би цього? Від часів Переяславської Ради адреса головної небезпеки для українства не змінилася: це Москва, столиця великодержавного російського шовінізму, який протягом сторіч змінювався лише у зовнішній формі, але не в своїй антиукраїнській сутності. Росія царська, Росія сталінська, Росія брежнєвсько-сусловська, Росія горбачовська, Росія єльцинівська, Росія путінська – це все та ж небезпечна суміш свавілля і неправди. Небезпечна не тільки для України, але й для всього світу, хоч він, навіть близький европейський світ, на жаль, цього досі не зрозумів. Якийсь час здавалося, що брутальна кривава війна проти маленької Чечні, довга низка політичних вбивств в Москві і Санкт-Петербурзі, відвертий тиск на Україну напередодні Помаранчевої революції, загравання Кремля з диктаторськими режимами Венесуели та Ірану, введення російської військової фльоти в Середземне море і Атлантичний океан, грубий шантаж з допомогою газу і нафти отямлять німців і французів від їхнього дурного антиамериканізму й відкриють їм очі на справді велику небезпеку. Ні, Анжела Меркель успадкувала промосковську політичну лінію від Шродера, а Ніколя Саркозі – від Шірака. Діючи тепер, в Букарешті, на догоду Москві, Берлін і Париж заохочують її до все відвертіших імперських зазіхань на незалежну Україну, тим більше, що ці зазіхання походять не тільки від владної верхівки. Шовінізмом хронічно хворе все російське суспільство, включаючи Державну думу.

Буквально цими днями, 2 квітня, російські законодавці спеціяльним рішенням відмовилися визнавати Голодомор 1932-1933 років в Україні свідомо спляснованим Москвою геноцидом проти української нації. Позбавлені елементарного людського сумління, іґноруючи відкриті для всього світу факти, ці фальшиві демократи заявляють: „Нема ніяких історичних свідчень того, що голод організовувався за етнічною ознакою“. Це саме повторює в московській газеті „Ізвєстія“ славнозвісний і не менш сумнозвісний російський письменник Олександер Солженіцин, додаючи до думської заяви нову порцію неправди: нібито тема антиукраїнського геноциду – це „політична спекуляція з метою посварити рідні російський і український народи“. Якщо цей колишній сталінський в’язень і не може в собі подолати антиісторичного комплексу „старшого брата“, то що хотіти від недавнього каґебіста Володимира Путіна?

У цьому запитанні Президента В. Ющенка – чужим чи своїм інформаційним продуктом має жити незалежна Україна? – вчувається вболівання за справу, за долю держави. Але передусім він сам повинен відповісти на це запитання. Відповісти своєю власною системною працею, ситемною націєтворчою працею влади, системною усвідомлювальною працею української інтеліґенції, цілеспрямованою працею всього українства. Доля України врешті-решт повинна залежати тільки від неї самої, а не від того, як до неї ставиться Росія чи Німеччина, чи Франція, чи ще хтось.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@att.net Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

КВІТЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Був українцем, бо знав, що це означає

„Україна – не рай земний, бо раю на землі не може бути, – а найкраще виконаний обов’язок супроти Бога і людей“;

„Без власної держави нема й не може бути нації української“;

„Державу українську може здійснити наша любов до неї, а не зненависть до її ворогів“;

„Українським єсть і повинно бути все, що осіло (а не кочує) на нашій землі, і що тим самим стало частиною України“ – правда, дорогий читачу, зміст цих висловів не залишає найменших сумнівів, що вони належать українській людині? А вони належать полякові В’ячеславові Липинському. І знаємо з історії, що не лише його одного зробило українцем почуття справедливости і чесний розум. Річ у тому, що за певних життєвих обставин більше вирішує самоідентифікування, ніж формальне належання до нації.

Які ж це обставини у випадку В. Липинського? Напевно, якісь особливі, що мусіли переважити родинне польське виховання? Ні, вистачило того, що ця родина віддавна осіла у волинському селі Затурці, вистачило самої волинської аври, щоб чутлива душа польської дитини відгукнулася на неї.

Дуже добре пояснив це Улас Самчук у статті „Волинь незабутня“: „...Зайдам не тільки не пощастило полонізувати волиняків, але їм не вдалося навіть відукраїнізувати зукраїнізованих поляків Волині, які по селах, майже на сто процентів, залишалися поляками тільки за назвою й католицькою релігією... Волинь українізувала чужих прибульців без примусу, без політики, лише силою культурної вищости її села... Етнічна сила цього народу була така велика, що вона розчиняла в собі не лише поляків, але й німців, у великій мірі чехів і самих москалів, які прибували сюди під виглядом всіляких релігійних сект. А коли прийшло до українізації Волині, тобто коли їй прийшлося міняти поняття Русь на поняття Україна, то сталося це либонь за одну ніч. Без національної школи, без „Просвіт“ і організацій Волинь стає українською за духом і стилем від низу до верху...“.

Ось так і переродила Волинь польського хлопчика Вацлава на достойного сина України, на засновника Української хліборобсько-демократичної партії й автора її програми, на українського державного діяча-дипломата, Посла Української Народної Республіки у Відні, на історіософа і соціолога, чия далекоглядна думка назавжди залишиться важливою для нашої національної самосвідомости, на „українського буржуазного націоналіста“, чиї твори в часи радянщини були суворо заборонені.

Незалежна Україна сьогодні читає В. Липинського, видаються його праці і праці про нього, триває і, мабуть, ніколи не припиниться полеміка щодо його політичного світогляду, невипадково ледве не в кожній з цих полемік зустрічаємо „сакральну“ пару: В. Липинського і Дмитра Донцова. Зіставлення дуже спокусливе і логічне. Але не варто їх протиставляти. В небі політичної думки всім вистачить місця. Україні в однаковій мірі потрібен В. Липинський – вособлення римо-католицької самодисципліни і самовідповідальности, прихильник династійної монархічної влади в Українській державі, і Д. Донцов – дитина широкого козацького степу з його розмахом і шаленством, автор теорії „чинного націоналізму“, котрою хотів збудити в приспаних українцях волю до життя, гін до влади, до панування на рідній землі.

З досліджень про В. Липинського довідуємося, що він ще в Київській гімназії намагався об’єднати польську студентську громаду з українською, а коли це не вдалося, рішуче перейшов в українське молодіжне середовище. Відтак – служба в російській армії, опісля - університети в Кракові і в Женеві, але вже ніщо не могло похитнути його проукраїнської орієнтації. Можна уявити, яким драматичним було особисте життя цього українського патріота, ідеолога державної незалежности України, якщо його рідні брат і сестра залишалися поляками-антиукраїнцями, якщо й дружина його нічого чути не хотіла про українство, відповідно виховуючи їхню доньку...

Але, цілком можливо, з цієї саме обставини, що в Україні співіснували люди різних національностей і з ними, як от у родинному його колі, випадало рахуватися, постає відповідна ідеологія В. Липинського: основою української незалежної держави має бути політична нація, в якій об’єднуються і працюють для добра України всі українці і неукраїнці. Ця світоглядна формула й сьогодні звучить привабливо, хоч і нема підстав вважати її універсальною. Тут без переконання Д. Донцова неможливо обійтися: політична нація в Україні може запанувати тільки тоді, коли відродиться в повній силі і потенції український етнос, коли запевнить своє національне майбутнє, створивши на своєму первісно-народному ґрунті власну державу.

І все ж, за всієї неповноти й передчасности, ідеологія В. Липинського досі не втратила своєї ціни і повчальности. Дивлячись на українство очима европейського інтеліґента, він безпомильно помітив історичні вади нашої нації і висловив багато такого, що сприяє викоріненню наших задавнених індивідуальних і суспільних хиб. Ось що писав В. Липинський у 1925 році до українського громадського діяча Богдана Шемета:

„...Бути патріотом – це значить шукати задоволення не в тім, „щоб бути українцем“, а в тім, щоб було честю носити ім’я Українця. Бути патріотом – це значить перш за все вимагати гарних і добрих учинків від себе як від українця... Це значить, будучи українцем, виховувати в собі перш за все громадські, політичні, державотворчі прикмети: віру в Бога і послух Його законам, тобто духовні вартості; далі вірність, твердість, сильно-вольність, дисципліну, пошану для своїй традиційної влади (монархізм), загалом кажучи, лицарськість – тобто політичні вартості...“. Ці принципи актуальні й нині, вони також кажуть нам, яким напруженим, воістину лицарським мусіло бути внутрішнє життя В. Липинського.

А жив він недовго: народився 5 квітня 1882 року, помер 14 червня 1931 року.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Відбудовуємо єдину українську церкву

Місто Остер на Чернігівщині – дуже древнє, воно було засноване князем Володимиром у 988 році. Починаючи з XI ст., місто стало адміністративним та релігійним центром удільного князівства. У 1098 році тут було освячено першу муровану церкву св. Архистратига Михаїла, яка була прикрашена фресковим живописом, дуже подібним до розписів Михайлівського Золотоверхого собору Києва. Збереглися лише рештки цього храму – вівтарна частина та частина стін біля неї, але вони внесені до реєстру пам'яток культури і охороняються ЮНЕСКО.

У XV ст. Остер став центром ордену єзуїтів. В той час тут було декілька католицьких костелів та монастирів. В XVI ст. почався бурхливий розвиток міста. Сюди було перенесено єпископську катедру з Чернігова, який з 1500 року був під владою Московії.

З початку XVII ст. Остер – одне з десяти міст Лівобережної України, яким буде надане Маґдебурзьке право. Місто стало центром Остерського козачого полку, який згодом було приєднано до Київського, але адміністративний центр полку до 1670 року залишався тут. Київські полковники були великими меценатами, вони будували, крім фортифікаційних споруд, церкви, садиби та парки. Багато з цих споруд остряни бачили ще на початку XX ст. В місті було п'ять православних церков.

Потім настали страшні часи для українського православ'я, почалися репресії проти священиків, які не припинялися й після Другої світової війни. Було зруйновано Михайлівську (XVIII ст.) соборну, Успенську (XVIII ст.) та Троїцьку (початок XIX ст.) православні церкви. У 1980-их роках при будівництві торговельного центру було зруйновано церкву св. Івана Предтечі. Сьогодні в місті залишилась єдина Воскресенська церква (XVIII-XIX ст.) УПЦ Московського патріярхату. Відродження Української Православної Церкви стало нагальною потребою в Острі.

7 лютого 2007 року з ініціятиви демократичних фракцій у міській раді, за підтримки всіх демократичних сил міста, було вирішено відбудувати зруйновані храми. На установчих зборах створена і зареєстрована в обласних установах та в єпархіяльному управлінні православна релігійна громада Архистратига Михаїла Київського патріярхату.

Назустріч громаді пішли міська рада і міський голова. Громаді було передано вцілілу частину розібраного корпусу терапевтичного відділення міської лікарні, вік якої – 130 років, і земельну ділянку навколо. Ця будівля в дуже жалюгідному стані, – стоять лише обідрані стіни без вікон і дверей, немає електрики і опалення.

Релігійна громада самотужки розібрала всі перегородки на першому поверсі. Приміщення виявилося красиве і світле. На другому поверсі вирішено відкрити недільну школу для дітей. Але на цьому все і припинилось, тому що коштів для відбудови не маємо.

Звертаємось до закордонних українців з проханням допомогти нашій громаді у відбудові церкви. Цей храм стане центром відродження

В цьому будинку розмістилася Українська православна церква св. Михаїла.

українського православ'я у краї. Ми будемо дуже вдячні за всіляку підтримку і допомогу. Наша адреса: вул. Ґаґаріна, 24, м. Остер, Чернігівська область, Ukraine 17044. Тел.: (380-4646) 43-512.

Пожертви можна висилати на адресу: Marta Borowyk, 336, Independence Way, Springfield, NJ 07081, зазначивши „Rukh Educational Foundation/St. Michael's Church".

о. Андрій Пилипчак,
благочинний Козелецького округу
УПЦ Київського патріярхату
Остер, Чернігівська обл.

Ділімося добром

Години летять, квіти вмирають, дні минають. Спомини лишаються. Робімо, що можемо, стрічаймося і ділімося добром нашим. Говорімо гарними українськими словами. Поширюймо силу незламного духу усіх поколінь – рід в рід, всі корені родин наших з нашої чорноземлі. Найкраща наша рідна, сильна, правдива, історія України. Ідімо вперед з живою родинною любов'ю.

Ділімося пережиттям, радістю і найкращими порадами на многія, благія літа! Будьмо разом! Кожне родинне коріння, збудися! Бог і Україна – наші, де б ми не були у світі. З роду в рід, де нема переводу, ні страху.

Христос Воскрес!
Воскресла Україна!

Роман Куропась,
Ворен, Мишиґен

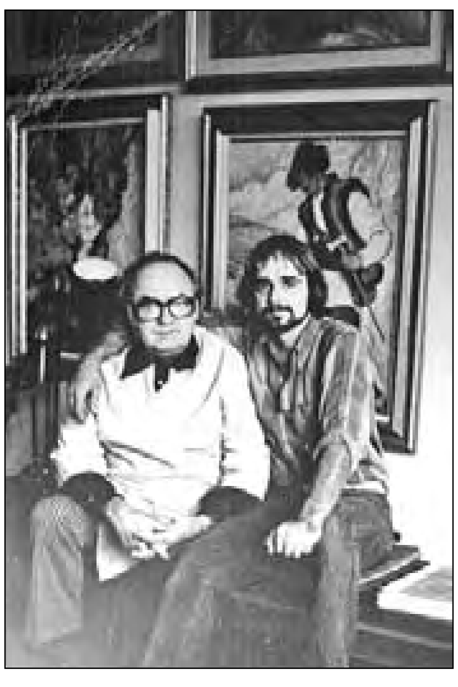
Від французької королеви – до української сучасности

Євгенія Чорнописька з Рочестеру, Ню-Йорк, у 2002 році відвідала французьке місто Сенліс, де побачила пам'ятки королеви Франції Анни, дочки Ярослава Мудрого. У Сенлісі королева побудувала в 1060 році церкву і школу, біля якої стоїть її статуя. Є. Чорнописька прислала до редакції плян міста, копії публікацій про Анну у французькій пресі і звернулася до молоді з заохоченням відвідати це французьке місто поблизу Парижа.

До історії звернувся у своєму листі **Филип Трач** з Лейквуду, Огайо. Він оглянув події, які сталися у взаєминах Росії та України, починаючи від царювання Петра I, і на цій підставі показав імперську політику російських правителів стосовно України.

Лідія Пашкевич з Черкас нагадує про 1918 рік, коли за наказом Москви з бібліотек України були вилучені усі видання Біблії. У своєу листі вона також дякує за опублікування репортажу про „Рушник національної єдности" („Свобода", ч. 5) і серії поштових марок до Різдва і Нового року, виконаних в дусі старих українських мальованок. „Саме такими уявляли собі наші сільські художники янголят, котрі літали над українськими церквами", – пише вона.

100-річчя від дня народження художника Михайла Дмитренка з села Лохвиці на Полтавщині привернуло увагу його земляка **Олександра Панченка**. Твори М. Дмитренка є в ряді церков, музеїв, приватних колекцій світу. Автор листа піклується про вшанування пам'яті мистця в його рідному

Мистець Михайло Дмитренко з сином Марком в Дітройті (1977 рік). Надіслав О. Панченко

місті, створення музейної експозиції, і чекає листів від шанувальників М. Дмитренка про його життя і творчість. Адреса: О. Панченко, а/с 1, Лохвиця, Полтавська обл., 37200 Ukraine.

До сучасної України звертаються інші автори. **Михайло Семенець** з Гемлину, Ню-Йорк, прочитав у „Свободі" (ч. 9) статтю „Віктор Ющенко: Україні потрібна Конституція національного творення" і пише, що Президент України оминає найважливіше: хто гальмує поступ України, яка за 16 років незалежности не стала українською, не стала членом Европейського союзу, НАТО, не досягла кращого життя населення. Він пропонує записати в Конституції: „Заборонити антидержавні, антиукраїнські партії, організації, союзи, бльоки, товариства, інформаційні аґентства, пресу і літературу, які перебувають на службі Кремля".

Майже щодня до редакції приходять листи від **Юрія Кравчука** з Вільмінґтону, Делавер, уважного читача „Свободи". Тепер маємо їх п'ять. Автор порушує проблеми змін в Конституції України, удосконалення інформації про НАТО, критикує українців за байдужість до державного будівництва і задоволення „бараболею, капустою і російською горілкою".

До проблем національних меншин, зокрема евреїв в Україні, звертається у листі **Степан Женецький** з Йонкерсу, Ню-Йорк. Привід до роздумів дала йому візита Президента України В. Ющенка до Ізраїлю. С. Женецький вважає, що випадки антисемітських виступів в Україні спровоковані проросійськими силами. Ще в царській Росії тривало переслідування єврейської меншини, обмеження місць поселення, права на освіту та інші, а в Україні усі національні меншини мають належні умови для розвитку.

Іван Лучечко з Джерзі-Сити, Ню-Джерзі, прислав витинку з польського часопису „Політика", який вмістив велику статтю Роберта Кушнежа „Великий Голод" з описом жахіть, що діялися в Україні у 1932-1933 роках.

Леонід Царук з Фрідонії, Ню-Йорк, переслав до редакції листа настоятеля церкви свв. Бориса і Гліба Української Православної Церкви Київського патріярхату о. Андрія Карповича і парафіян з проханням допомогти в спорудженні храму. Адреса парафії: вул. Лесі Українки, 10, с. Зарічне, Рівненська обл., 34000 Ukraine. А Ірина Іванкович-Блощинська дякує за опублікування заклику допомагати у побудові Патріяршого собору УГКЦ в Києві.

Кілька авторів надіслали свої вірші. **Ярина Зоряна-Гуцал** підтримує вітання Ярові Славутичові („Свобода", ч. 3) з 90-літтям (вона пам'ятатє його ще з таборів в Німеччині). Ювілярові вона присвятила вірш „Завойовникам прерій", в якому є такі рядки: „Син української землі, Херсоння, в канадських преріях професором живе. Хвалу за труди своїм живим словом поселенцям у визнанні несе".

Мирослава Терещук з Гамільтону, Ню-Джерзі, у вірші „Великодній день" пише: „Дзвонять дзвони Великодня, до церкви скликають, й пісні великодні до неба сягають".

Цикл віршів на теми Голодомору і сучасної України надіслала **Галина Макогон** з Сейн-Пітерсбургу, Фльорида. У віршах „Докір", „Одкровення", „Не забути", „На дорозі" вона думкою лине до часів Голодомору, описує долю заокеанських українців, картає нинішніх очільників України за тяжке життя населення.

Ярослав Кушнір з Золочева, Львівська обл., надіслав свої вірші, написані ще за часів СРСР і надруковані в районній газеті „Народне слово". У вірші „До ніг Христових цвіт стели" він пише: „Христос воскрес! Бринить мов гимн, з дзвіниць гул лине голосистий! До церкви йдем із серцем чистим Христу вклонитися до ніг".

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Засновано академію танцювального мистецтва ім. Роми Прийми-Богачевської

Зліва: головний секретар УНСоюзу Христя Козак, президент УНСоюзу Стефан Качарай, Аня Богачевська-Лонкевич, управитель Союзівки Нестор Паславський, скарбник Рома Лісович. Фото: Матвій Дубас

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. — Фундація Союзівки „Спадщина" повідомила, що 12 береня Фундація ім. Роми Прийми-Богачевської і Український Народний Союз заснували Академію танцювального мистецтва ім. Роми Прийми-Богачевської на Союзівці.

Щоб відзначити цю подію, Союзівка у вихідні дні „Дня пам'яті" (Memorial Day) урядить прийняття, котре включатиме культурну програму та церемонію розтину стрічки. Частиною офіційних святкувань також буде посвячення місцевими священослужителями пропам'ятної дошки, котру буде вмонтовано на видному місці, для інформації гостей про створення Академії танцювального мистецтва ім. Роми Прийми-Богачевської.

У додатку, УНС і Союзівка обіцяли свою підтримку в створені на Союзівці постійного літнього приміщення для нюйоркського українського танцювального ансамблю „Сизокрилі", а його членів вітати, як офіційних членів Фундації Союзівки „Спадщина". При в'їзді на Союзівку буде вмонтовано таблицю, що повідомлятиме гостей про нове літне приміщення танцювального ансамблю.

Танцювальний ансамбль „Сизокрилі", заснований Р. Приймою-Богачевською, в цьому році святкує своє 30-річчя.

Щоб запевнити успіх академії, Українська Народна Фундація – доброчинна гілка УНС, виділила щедру суму грошей для оновлення приміщень, вживаних під час таборів та майстернь танцюристами, яких минулого року було понад 300. Це включатиме нову танцювальну підлогу, відновлення та уліпшення лазничок в залі проб і заміну системи холодження в залі „Веселки".

Танцювальна майстерня Р. Прийми-Богачевської була заснована 1979 року на відпочинковій оселі „Верховина" у Ґлен Спей, Н.Й., разом з літніми танцювальними таборами.

Розповідаючи про тяглість та майбутність згаданої танцювальної майстерні, її доня Аня Богачевська-Лонкевич підкреслила: „ Слід, залишений Ромою Приймою-Богачевською, в парі з талантами різноманітних керівників, які вміло передають спадщину та свою любов до українського танцю „Сизокрилим" плекає та забезпечує родинну атмосферу на Союзівці".

А Союзівка вітає молодих танцюристів з їхніми батьками, котрі підчас таборів і майстерень відпочивають на оцелі.

Цього року керівниками танцювальних таборів і майстернь будуть: керівник – А. Богачевська-Лонкевич, мистецький керівник - Христина Ізак, інструктор/хореограф – Орландо Паґан. Ніна Кобрин, буде головним виховником, Лариса Паґан відповідальна за костюми. Імена інших інструкторів будуть подані пізніше.

Заохочуємо до пожертв для майбутнього розширення танцювальних приміщень на Союзівці, включно з житловими бараками і закритим центром діяльности для таборовиків.

Докладніші інформації стосовно танцювальних таборів і майстерень на Союзівці читачі можуть знайти на мережі www.soyuzivka.com.

Танцюристи з майстерні Роми Прийми-Богачевської виступають на Союзівці. Фото: Р. Челяк

Нові члени УНСоюзу

Карлі М. Матіяш, доня Ніка та Джоді Матіяшів з Оскошу, Висконсин, – нова членка 120-го Відділу УНСоюзу. Свою правнучку забезпечила прабабуся.

Юлія-Мая Рокицька, доня Світлани та Андрія Рокицьких з Ветерсфілду, Конектикат, – нова членка 277-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся і дідусь Рокицькі.

Малайна М. Ланник, доня Віліяма та Нікол Ланників з Веянвеґна, Висконсин, – нова членка 220-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечила бабуся Тереса Ланник.

Ніколяс-Брус Ван Шейк і Сіяра-Меланія Ван Шейк, діти Меланії-Степанії та Бруса-Чарлса Ван Шейків з Сиракюз, Ню-Йорк, – нові члени 39-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили дідусь д-р Мирон і бабуся Джойс А. Ткачі.

Пам'ятаймо про Голодомор 1932-1933 років в Україні

Посол України Валентин Адомайтіс в Австралії тримає смолоскип „Незгасима свічка", який передаватиметься з рук до рук.

Пам'ятник жертвам Голодомору в Канбері.

Члени Союзу Української Молоді в Канбері, Австралія, під час акції „Незгасима свічка".

Сенатор Ґері Гамфріс і молодь в Канбері, Австралія, біля пам'ятника жертвам Голодомору.

„Незгасима ...

(Закінчення зі стор. 1)

нації. У кожній з країн перебування символічної свічки проводитимуться заходи на вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні.

„Незгасима свічка" є спільним проєктом Міністерства закордонних справ України і Міжнародного координаційного комітету з відзначення 75-ої річниці Голодомору Світового Конґресу Українців, який схвалено Секретаріятом Президента України. Програми акції у кожній країні організуватимуть церкви, організації та установи в співпраці з посольствами України.

За ходом акції можна буде слідкувати на веб-сайті „Голодомор 32-33 – Міжнародна Незгасима свічка – Акції по світі" (www.congress) За конкретними плянами в країнах просимо звернутися до Посольства України та громадської централі в даній країні.

За інформаціями можна звертатися до Стефана Романова на тел.: 61 4195-31255.

Стефан Романів,
голова Міжнародного координаційного комітету СКУ

Книга – здобуток для свідомости громадян

Важко повірити громадянству цивілізованих країн, як можливо, що знищення від 7 до 10 млн. громадян України було стільки літ таємницею, про яку не вільно було нікому ні словом згадати...

І з полегшею зітхнув „люд", безплідним очікуванням „утомлений", почувши слова з висоти президентської трибуни про проголошення 2008 року „Роком пам'яті Голодомору"! На державному рівні, з всією належною врочистістю, ба, навіть з проголошенням визнання правди Голодомору – правним обов'язком кожного чесного громадянина – аж до покарання тим, хто твердитиме, що Голодомору не було!

Незвичайно влучний і доцільний заклик Президента Віктора Ющенка засвітити „Свічу пам'яті" по мільйонах невинних жертв по всій Україні – у визначний день, 24 листопада минулого року – знайшов теж живий відгук. Величавий хрест, укладений з поминальних світел на Михайлівській Площі столиці – справді розкинув своє сяйво не лиш по всій Україні, але й по всій земній кулі, де живуть українці.

Цьогорічний клич Світового Конґресу Українців – „Україна пам'ятає – світ визнає!" – це не лише вдала фраза! Скільки ж то держав світу вже визнало наш Голодомор всесвітнім, протилюдським злочином, геноцидом – народовбивством!

Точна історія цієї нечуваної в історії людства події ще далеко не ввійшла „в кров і душу" всього нроду. Як багато мешканців України ще й сьогодні заявляє, що „вони непевні, чи був справді Голодомор і чи не був він тільки наслідком якихось стихійних нещасть". Дарма, що нововідкриті державні архіви відмерлого режиму доводять безсумнівно про виразні й цілеспрямовані його наміри – знищити Голодомором здоровий корінь українського народу – його селян.

За такої ситуації особливо позитивно вирізняється найновіше київське видання – книга „Свіча пам'яті". Це овоч довготривалої наполегливої праці професора Київського університету, історика й етнографа Валентини Борисенко. Йдучи за самозрозумілою вимогою – ствердити правду про цей наш Голокост, вона розіслала команди своїх студентів збирати усні спогади про Голодомор від живих ще очевидців його у Вінницькій, Житомирській, Дніпропетровській, Запорізькій, Київській, Черкаській, Чернігівській, Хмельницькій, Луганській та Херсонській областях, які були саме найбільш уражені голодом.

Метода ця незвичайно успішна, і не лише дала багато достовірних матеріялів (зібрані від 90 свідків похилого віку, з більше, як 60 населених пунктів). Сталося щось більше: покоління молодих, освічених майбутніх провідників нації зустрілося віч-на-віч з живими представниками недавньої історії – для розв'язання завжди своєчасного Шевченківського питання: „Хто ми, яких батьків діти, ким, за що...".

Подані відомості (мовою ориґіналу з властивостями місцевих говірок, що звучить особливо безпосередньо!) часто повторюються майже дослівно: був голод. Активісти „буксирники", члени „комнезамів", самі під страхом покарання, ходили по хатах, забираючи всі харчі, а то й інше добро, навіть нівечачи готову страву, проколюючи „шпицями" долівки і стіни, шукаючи захованого. Люди поїдали все, що можна було з'їсти, доводилося вимінювати домашні статки, не раз безцінні фолкльорні шедеври і родинні реліквії, за шматок хліба.

Вимирали цілі села, покійників ховали у спільних, ніяк не зазначених ямах, нерідко і живих ще „доходячих" і не дозволяли живим поминати померлих. Нерідкі були й випадки канібалізму.

Урожай був того року нормальний, зібране збіжжя часто марнувалося на збірних пунктах. На другий, теж урожайний рік, карали за „крадіж" навіть п'яти колосків з поля – побоями, ув'язненнями й засланнями... Хто винен?

А повторення у майже всіх тих самих чи подібних фактів – свідчить ще раз про „центральне" і кермоване походження лиха. Йому все ж таки протиставилося багато місцевих урядовців, і були численні випадки відмови від партійних квитків на знак протесту, що робило трагічною дальшу долю сміливців.

Книжка „Свіча пам'яті" забезпечена солідним і вичерпним вступом авторки, з вдумливими підсумками цих інтерв'ю, наявні особисті світлини майже кожного зі свідків та ряд документальних світлин українських людей, їх мистецтва і краєвидів з часів перед Голодом.

Книжка появилася, як перше діло благодійного проєкту „Україна-3000", під головуванням дружини Президента Катерини Ющенко. Фінансово уможливили її появу відомі громадські діячі й меценати з Канади Оксана й Ярослав Соколики та св. п. професор Києво-Могилянської академії Іван Фізер.

Незвичайно актуальна тематика та старанно організоване видання цієї, без перебільшення, фундаментальної праці, наводить на думку, що повинна була вона появитися у щонайменше кількадесятитисячному накладі, стати доступною кожному громадянинові, кожній школі, бібліотеці, кожному свідомому й небайдужому, та відкрити очі незрячим землякам, просвітити пам'ять грядучих поколінь...

Ця книжка – безсумнівний здобуток для свідомости наших громадян. А скільки ще треба років, щоб зібрана в ній наша правда дійшла до уваги більшости наших співвітчизників? Скільки?!..

Леся Храплива-Щур,
Лондон, Канада

Вшанували пам'ять Тараса Шевченка

СІДНЕЙ, Австралія. – Вшанування Тараса Шевченка в Сіднеї закінчилося виставою балету-опери на основі однойменної поеми Т. Шевченка „Катерина" та його поем „Тополя" та „Гайдамаки" у постановці Народного артиста України Сергія Макарова, художнього керівника українського танцювального театру „Сузір'я" з Калгарі та чоловічого хору з міста Едмонтону.

Хореографічний танцювальний театр „Сузір'я" був створений в листопаді 2004 року, чоловічий хор організований в 1984 році, довголітним дириґентом його був Орест Солтикевич. До 2007 року ним дириґував Григорій Малузинський, а тепер керує хором Світлана Лисогор.

Вистава відбулася 27 березня в Сіднейській університетській залі і тривала 40 хвилин. Почалася вона увертюрою, яку написав львівський композитор Євген Досенко, який довгі роки працював у ансамблі танцю ім. Павла Вірського.

Дія почалася піснею „Думи мої " й виходом на сцену сліпого кобзаря (Андрій Гладишевський), який співав думу „Зажурилась Україна".

Добра, блискуча техніка виконання танців (навіть і хористи танцювали), пісні у виконанні чоловічого хору, масові сцени козаків з списами, шаблями, чарували своєю силою, легкістю і темпераментом.

Виставу можна прирівняти до „Запорожця за Дунаєм", зокрема сцену молитви й повернення козаків в Україну.

С. Макаров цікаво передав історію козацтва, драму кохання Катерини (Олександра Гладичевська – Наталя Ольшевська), втрату коханого Андрія (Кейл Галі), танці й жарти козаків, їх готовність до війни.

С. Макаров своєю виставою, а Є. Досенко своєю музикою довели до сотень глядачів трагічну долю Катерини й цілої історії України.

Слово Т. Шевченка, що емоційно лунало з уст співаків, перепліталося з музичними акордами, або перевтілювалося у візерунок танцю.

Вистава закінчился повторним виходом на сцену сліпого кобзаря з сином Катерини, який перебирає батьківську шаблю. Це образ надії на те, що майбутнє покоління продожуватиме боротьбу за незалежність батьківщини.

Вистава не була точним переказом поеми Т. Шевченка „Катерина", бо в другій частині програми були танці, які відтворювали культуру кількох реґіонів України, поставлені за хореографією П. Вірського. Були й хореографічні композиції С. Макарова. Глядачі вітали танцюристів оплесками.

Концерт закінчився традиційним гопаком, який викликав бурю оплесків.

Марічка Галабурда-Чигрин

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська обл. – В художньому залі музею Богдана Лепкого діє виставка конвертів і марок на тему Шевченкіяни з колекцій бережанських філателістів Олександра Караневича та Олега Поливка. Про важливість вшанування Великого Кобзаря, невмирущість його пророчих творів, якими захоплювався Б. Лепкий, говорили на відкритті виставки учасники та гості. Вірші Б. Лепкого з циклу „Шевченко" читали учні міських шкіл.

Присутні оглянули виставлені конверти і марки, які дають можливість поглибити знання з Шевченкіяни. Увагу привертають поштові марки до 125-річчя від дня народження Т. Шевченка, конверти зі спеціяльними погашеннями, з штампом „Могила Шевченка" .

Особливою гордістю голови міського клубу „Колекціонер" О. Караневича є конверти і марки, випущені за кордоном, зокрема конверт 1961 року з маркою і спецпогашенням у Томську (Росія) та перекладом російською мовою рядків поезії „І мене в сім'ї великій". Цей конверт виданий Томським клюбом колекціонерів.

Тетяна Будар

Голова міського клубу „Колекціонер" Олександер Караневич на виставці.

Грають на бандурах Алла Куцевич і Дана Бартків.

Мирося Греб, Анна Блажейовська і Світлана Гладуш під музичний супровід Алли Куцевич виконують пісню „Якби мені черевички".

Члени осередку СУМ на прогулянці в Ню-Йорку 9 березня з нагоди дня народження Тараса Шевченка.

ДЖЕРЗІ-СИТІ, Ню-Джерзі. – Відділ Українського Конґресового Комітету на засіданні своєї управи доручив місцевій „Рідній школі" та осередкові СУМ вшанувати день народження Тараса Шевченка. Директор школи Орест Поліщук у співпраці з управою осередку СУМ запросив до підготування імпрези артистку Аллу Куцевич та учительку „Рідної школи" Наталію Помилуйко. Запросили також широковідомого майстра художнього слова, Заслуженого артиста України Ростислава Василенка.

2 березня у залі церкви свв. Петра та Павла відбулася урочистість. Директор школи О. Поліщук привітав гостей, батьків та парафіян і попросив до слова голову відділу УККА Зенона Гальковича, який подякував спонзорові свята – Українській американській федеральній кредитівці, а також парохові о. Василеві Путері за співпрацю. З. Галькович виголосив слово про Т. Шевченка і представив Р. Василенка.

Р. Василенко драматично почав свою доповідь про Т. Шевченка, зробивши головною темою місце жінки у творах поета. Після доповіді виступила А. Куцевич з дітьми, які заспівали при супроводі бандури „Думи мої". Андрій Дем'янич деклямував вірш „Доля". Великою несподіванкою був спів Андрія та Давида Дем'яничів, Миросі Греб та Світлани і Богдана Гладушів, які виконали пісню „По діброві вітер виє". Вірш „Вітер з гаєм розмовляє" прочитали Д. Дем'янич та Б. Гладуш. Пісню „На Тарасовій горі" співали сумівці – А. і Д. Дем'яничі, Маркіян Блажейовський та Б. Гладуш.

А. Куцевич лише за три тижні приготувала дует з молодою сумівкою Даною Бартків „Взяв би я бандуру". Д. Бартків навчилася грати на бандурі на сумівському мистецькому таборі. Анна та М. Блажейовські деклямували „Бандуристе, орле сизий". Виступив Р. Василенко із поемою „Петрусь".

У концерті виступили також Павло Козак, Галина Бартків, Ромчик Лахоцький, Христинка Струса, Джесика Дем'янич, Андрій Семенів, Олеся Жреб, Олесь і Софійка Поліщуки, Ліза і Алла Кравцеви.

Зенон Галькович

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

СФУЖО взяла участь у 52-ій Комісії статусу жінки

Надія Шміґель

НЮ-ЙОРК. – В головній квартирі Організації Об'єднаних Націй від 25 лютого до 7 березня відбувалася 52-га Комісія статусу жінки (КСЖ) (Commission on the Status of Women – CSW). КСЖ є діючою комісією Економічної і соціяльної ради (Economic and Social Council – ECOSOC), яка присвячує свою працю розвиткові гендерної рівности і покращання людських прав жінок на світі.

Світова федерація українських жіночих організацій (СФУЖО) бере активну участь кожного року в Комісії як слухач, і також у Консультації неурядових організацій (НУО), яка відбулася цього року 24 лютого. Консультація – це день підготування представників НУО, які прибувають з різних країн світу на КСЖ. Представники готували свою настанову щодо цьогорічної теми Комісії, а саме „Фінансування для здобуття гендерної рівности і підтримки права на самоздійснення" (Financing for gender equality and the empowerment of women).

Побічні теми включали поліпшення становища дівчат, боротьбу проти знущання над жінками, включно з торгівлею жінками і дівчатами та боротьбою з ВІЛ/СНІД.

Комісія теж перевірила осяги 48-ої КСЖ, темою якої була рівна участь жінок в запобіганні конфліктів, керівництві і розв'язанні конфліктів, забезпеченні миру (The equal participation of women in conflict prevention, management and resolution, and peace-building activities).

Україна ґарантує на конституційному рівні рівність чоловіків та жінок.

Разом 143 уряди, два уряди-спостерігачі, і один уряд, який не є членом Комісії, брали участь в КСЖ. Присутність 120 членів парляментів та чотирьох голів парляментів вказує на велике зацікавлення урядів фінансуванням заходів для здобуття рівности жінок і чоловіків.

На завершення двотижневих дебатів Комісія підготувала резолюції, які можна знайти на вебсайті www.un.org/womenwatch/daw/csw/csw52/.

Рекомендації вповні потверджують потребу ресурсів та включення фондів в державних бюджетах на провадження праці для досягнення гендерної рівности.

Документ теж потвердив потребу фінансування державних структур на вищому урядовому рівні задля праці у сфері гендерної політики і жіночих організацій, які займаються досягненням рівности жінок і чоловіків.

На КСЖ прибуло 1,970 представників з 323 неурядових організацій з 111 держав. Представники неурядових організацій провели реґіональні та координаційні кокуси, на яких працювали паралельно до державних делеґатів над Документом висліду Комісії, який на закінчення Комісії стає дороговказом на провадження гендерної політики. КСЖ вповні підтримує Декларацію Пекіну та Плятформу до акції, які закликають уряди дати соціяльні і фінансові ресурси для досягнення рівности жінок і чоловіків.

Низький рівень представництва жінок в органах державної влади призвів до зниження їхнього впливу на процес прийняття найважливіших рішень.

Неурядові представники та організації ООН влаштували понад 200 паралельних панелів з різних тем, пов'язаних з фінансуванням для досягнення гендерної рівности. Жінки, які провадять жіночими організаціями, стверджували неможливість праці без достатніх коштів. Вони теж заявили, що сучасне фінансування приватними фундаціями не дає можливости систематично продовжувати працю, бо фонди часто надаються тільки на початок програм, а не на постійне ведення праці.

Ці думки були взяті під увагу на панелі „Фінансування жіночого руху", яку спонзорував інтернаціональний фонд Вірджінія Ґілдерслів (Virginia Gildersleeve International Fund Inc.). На панелі виступили представники Ґльобального фонду для жінок (Global Fund for Women), „Дафне фундації" (Daphne Foundation), „Жінки керують мільйонами: фонд сестер" (Women Moving Millions: The Sister Fund), Ґльобального фонду данини (Global Tribute Fund), Ню-Йоркської жіночої фундації (New York Women's Foundation). В конференції теж брала участь фундація „Мама Кеш" (Mama Cash). Інформації про фундації можна дістати на їх вебсайтах через пошукову систему (Google search).

Україну представляли Тетяна Кондратюк, заступник міністра сім'ї, молоді і спорту. Україна підтримала становище Европейського союзу щодо питань гендерної рівности.

Т. Кондратюк підкреслила досягнення України в однаковому доступі жінок і чоловіків до навчання та медичних послуг, як і в інших европейських країнах. Україна ґарантує на конституційному рівні рівність чоловіків та жінок, хлопців і дівчат.

Однак доступ до навчання та медичної опіки буває залежним від місця проживання. Мешканці віддалених поселень в більшій мірі обмежені в можливості отрима-

(Закінчення на стор. 18)

Засвоєння...

(Закінчення зі стор. 5)

переконливої моделі оволодіння однією мовою, не варто витрачати занадто багато зусиль на дослідження двомовності. Розвиток психолінґвістики поступово змінює цю позицію. Діти, які засвоюють більше, ніж одну мову і відповідно перебувають у дво- (або три-) мовному середовищі, отримують змішану інформацію про граматичну систему і відповідно меншу кількість стимулів з кожної мови, ніж одномовна дитина. Звідси – страх батьків, що дитина „заплутається" і відставатиме у мовному, а то й розумовому розвитку, якщо до неї говорити двома мовами. Дослідження двомовности показали, що діти одразу здатні розрізнити дві мовні системи, особливо в умовах „один дорослий – одна мова" (наприклад, коли мати завжди говорить до дитини французькою, а батько – завжди німецькою (Meisel, 2000)). Безумовно, одна мова впливає на іншу, але цікаво, що визначальним фактором не завжди є переважаюча кількість висловлювань домінантною мовою, а швидше – простота і врегульованість певної граматичної ознаки. Дитина також може стати компетентним мовцем, якщо хоча б 25 відс. мовлення в її оточенні буде цією мовою (Pearson, 1997). Ці дослідження вказують на те, що діти справді мають особливу здатність засвоювати основи граматики навіть за досить обмеженого впливу ззовні.

Останнім часом набули поширення експериментальні методи дослідження, які дозволяють дістатися глибинних лінґвістичних основ, закладених у мозку дитини. Відомо, що діти схильні вживати тільки ті фрази, які їм необхідні, але якщо складаються обставини, в яких вони змушені використати трохи складніші конструкції – виявляється, що вони їх теж знають. Отже, вчені створюють такі експериментальні умови, в яких можливо проконтролювати певну граматичну ознаку і виявити знання дитини. Наприклад, відомий експеримент, коли діти утворювали форму множини нонсенс-слова „*wug*" як „*wugz*" а не „*wugs*" за правилом англійської граматики, хоч ніколи раніше не чули ні самого слова, ні його форми множини (Berko, 1958).

Лінґвісти давно помітили, що одним з найважливіших компонентів граматики будь-якої мови є синтакса. Синтаксичні правила визначають правильне розташування слів у реченнях. Наприклад, синтаксична структура англійської мови має фіксований порядок слів у реченні: підмет – присудок – додаток (*Subject-Verb-Object*), і тому англомовні діти складають речення саме так: „*John reads the book*" – а не „*John the book reads*" або „*John it reads*". Натомість українська мова має так званий „вільний" порядок слів у реченні. Дитина чує і говорить „*Іванко читає книжку*", „*Іванко книжку читає*", або „*Він її читає*". Це синтаксичне явище (непрямий порядок слів або „перемішування" – *scrambling*) часто пов'язується з дискурсійними намірами мовця або відмінностями в інтерпретації речення.

Повертаючись до проблеми вивчення двох мов, легко зауважити, що, оскільки англійська та українська синтаксичні системи відрізняються, двомовні діти отримують „змішаний" сиґнал: англійська граматика застерігає від зміни порядку слів, тоді як українська заохочує. Щобільше, якщо діти перебувають у переважно англомовному середовищі з обмеженим впливом української, більшість речень, які вони чують, має прямий порядок слів. Ці передумови ускладнюють вивчення української синтаксичної системи, і тоді постає питання: чи такі двомовні діти взагалі вживатимуть непрямий порядок слів? Згідно з теоріями ґенеративної граматики, вони повинні знайти в універсально-доступній ментальній граматиці саме ті правила, які відповідають системі української мови за умови мінімального стимулу ззовні. Ця гіпотеза передбачає, що і одно-, і двомовні діти повинні з раннього віку вживати речення з непрямим порядком слів лише в українській мові і лише у відповідному контексті.

Психолінґвістичний експеримент дає можливість перевірити, чи такий науковий здогад підтверджується фактами із зразків мовлення дітей різних вікових і мовних груп. Створивши такі умови, у яких непрямий порядок відповідає контексту, і протиставивши їх тим, у яких це неприйнятно для дорослих мовців, ми можемо перевірити теоретичну гіпотезу щодо існування правил універсальної граматики і щодо впливу мовного середовища на засвоєння синтаксичної структури речення.

Таке дослідження було проведено автором з 40 двомовними дітьми в США та з 40 одномовними дітьми в Україні (Mykhaylyk & Co, 2008). Вік дітей був від 2-5 до 7-11 років. 24 дорослих склали контрольну групу. Методу було запозичено з подібного дослідження голяндської мови. Полягала вона у тому, що дитина мусить сказати одне повне речення у процесі гри. Гра виглядала так, ніби одна маріонетка не знає української мови, і дитина допомагає їй, повторюючи одне з попередньо вжитих речень. Порядок слів у цьому реченні залежав від контексту, і в деяких випадках був можливий тільки один вибір.

Результат показав, що загалом діти досить часто вживають непрямий порядок слів і досить рідко помиляються (наприклад, тільки інколи говорять „Хлопчик спіймав це (його)"). Найважливіше те, що наймолодші одномовні і двомовні діти (2-3-річні) показали дуже подібний результат, а 4-річні двомовні діти були навіть точніші у відповідях, ніж одномовні діти. І тільки пізніше (у віці 5-6 років) різниця між двома мовними групами зростає: одномовні діти вживають все більше речень з непрямим порядком слів і наближаються до рівня дорослих мовців, тоді як двомовні діти все більше обмежуються прямим порядком слів, очевидно, під впливом англійської мови.

Одним з найсильніших арґументів існування вродженої здатности засвоювати мову вважається відсутність процесу навчання під час розвитку маленької дитини. Звичайно, турботливі мами і бабусі часто пробують навчити своїх дітей говорити українською і говорити правильно. Іноді це приносить їм приємний результат, і дитина слухняно каже „дякую" і „до побачення, але скільки лекцій і часу треба, щоб слово „либа" стало нарешті „рибою", а „Всього тут є" перетворилося на „Тут все є"? Оволодіння мовою не зводиться до простої імітації мови дорослих, воно відбувається поетапно і пов'язане з використанням інтуїтивних можливостей дитини.

Навряд чи будь-хто з батьків або вихователів учив дітей, як правильно переставляти слова в реченні. Навряд чи й дорослі мовці звертають увагу на порядок слів у розмовному мовленні, а якщо і звертають, то не можуть пояснити, чому вони вживають різні структури у певних ситуаціях. Щобільше, шкільна освіта і письмове мовлення спонукають до використання „правильного" (прямого) порядку слів. Попри це, діти все ж формують різні моделі синтаксичних структур, які існують на підсвідомому рівні і не порушують звичних законів мови. Якби ці моделі формувалися на основі великої кількости почутих і вимовлених речень, то, мабуть, було б помітне відставання двомовних дітей від одномовних на всіх етапах розвитку мови. Адже навіть якщо частина двомовних дітей, які взяли участь в експерименті, мають україномовних батьків, вони не ростуть у повністю ізольованому україномовному середовищі і зазнають значного впливу англійської мови. Проте, як показали результати експериментів, на перших етапах розвитку діти дуже подібні, а отже, можна припустити, що їхні підсвідомі знання граматики української мови відображають певні вроджені механізми засвоєння мови.

Окрім того, на існування універсальних законів мови вказує той факт, що подібне явище переставляння слів у реченні властиве багатьом іншим мовам – японській, корейській, німецькій, голляндській, норвезькій та иншим. Цікаво, що діти, які засвоюють ці мови, проходять подібні етапи розвитку, хоча попередні дослідження обмежувались переважно одномовними дітьми (Schaeffer, 2000, Unsworth, 2005). Саме тому дослідження двомовних дітей, які засвоюють різні синтаксичні структури (такі, як українська та англійська), є важливим кроком у поглибленні наших знань про універсальність граматики людської мови.

Перші експерименти з українськими дітьми показали цікаві тенденції розвитку дитячого мовлення взагалі і засвоєння певного явища української граматики зокрема, а також привернули увагу психолінґвістів до проблеми українсько-англійської двомовності. Такі дослідження потрібно продовжувати, адже чим більше ми знаємо про глибинні основи мовного явища, тим краще можемо передбачити його розвиток в рамках загального розвитку дитини. Зрештою, чим більше ми знаємо про лінґвістичні здібності, закладені в мозку людини від природи, тим ефективніші методи впливу на їхній розвиток ми зможемо знайти.

Автор висловлює щиру подяку: дітям – за участь в експериментах, батькам – за дозвіл записати мовлення їхніх дітей, вчителям – за співпрацю, і особливо директорам українських суботніх шкіл у Ню-Йорку та Юніондейлі – Ользі Кекіш і Роксоляні Левенець – за сприяння в організації експериментальної праці.

Пластова новацька костюмівка

НЮ-ЙОРК. — В неділю, 9березня, Пластова станиця в Ню-Йорку влаштувалау великій залі школи св. Юра вже 56-ту з черги новацьку костюмівку, темою якої була казка „Червона шапочка".

Ці костюмівки нюйоркська станиця влаштовує щорічно, починаючи з 1952 року, коли їх започаткувала визначна пластова виховниця і колишня голова Крайової Пластової Старшини – Евстахія (Стаха) Гойдиш.Для тих костюмівок вона такожнаписала сама багато текстів –наприклад, казки „Пригода в музею", „Морська царівна", „Цирк" та інші.

Цьогорічна костюмівка привабила, крім пластового новацтва, ще й багато батьків з молодшими дітьми, в тому числі з „четвертої хвилі".

Заля була прикрашена майже професійно зробленими кілька років тому декораціями проєкту та виконання Олі Стасюк.

Станична Оксана Кіналь привітала о. Марія Дачишина і батьків, а Володимир Корнага передав усім привітання від С. Гойдиш.

Казку читала Меляся Гурин, „Червоною шапочкою" була новачка Марія Токарська, „вовком" – новак Олекса Мартинюк, „бабусею" – новачка Вікторія Явна, а „мамою" – юначка Адя Маґун. Відповідно до того, кого зустрічала „Червона шапочка", ідучи „лісом", – виступали з танцями чи вправамигуртки дітей зі своїми виховниками – братчиками і сестричками. Це були: „Метелики" (сестрички Ляриса Кобзяр і А. Маґун), „Квіти" (сестрички Таня Гарасевич і Христина Салабай), „Мухомори" (сестричка Маланка Місило), „Мишки" (опікунка Ева Яремчук), „Єноти" (братчик Тиміш Матійцьо), „Ведмедики" (братчики Ерик Андерсон і Матей Літепло) та останні ті, що перемогли „вовка" „Мисливці"(братчик Віктор Подпірка). Хореографією виступів займалась Стефа Назаркевич-Тремба.

Після щасливого кінця казки відбулась парада, в якій маширували і пластуни і діти-гості. Фотографувались, а тоді перейшли до буфету, влаштованого Ланкою батьків під проводом Е. Яремчук, та до відділу різних ігор і забав, якими проводили Таля Даниш та юначки з куреня ім. Лесі Українки зі зв'язковою Адя Ганкевич.

Виглядало, що всім пощастило, бо діти йшли додому з оберемками медведиків, ляльок, мавпочок... Спонзорами цієї частини костюмівки були кредитівка „Самопоміч"(Ню-Йорк) та ресторан „Веселка".

Треба згадати, що пластова станиця в Ню-Йорку заснована ще в 1949 році, коли з Европи масово почали приїжджати українські еміґранти, які майже п'ять років пробули в переселенчих таборах.Однією з перших їхніх турбот було створити українське середовище для своїх дітей. Першим станичним був пл.сен. Мирослав Раковський.

Тепер станиця має 344 члени, в тому числі 28 новачок (під проводом Діянни Шмерековської) і 23 новаки (під проводом Романа Юзеніва). Є також 25 юначок (під проводом А. Ганкевич) та 33 юнаки (зв'язковий Іван Кіналь) і 235 дорослих пластунів.Незадовго станиця проведе спільне св. Причастя, а тоді влаштує для новацтва у парку Свято Весни, а в кінці травня юнацтво поїде на своє Свято Весни на пластову оселю „Писаний Камінь" – біля Клівленду.

О. Ю.

Група дівчаток у строях квіточок і мишки.

Виконавці казки „Червона шапочка" на новацькій костюмівці в Ню-Йорку.

В УВУ панує український дух

Український Вільний Університет в Мюнхені.

МЮНХЕН. – Одним з представників сучасної освіти, якому вдається зберігати власне обличчя і разом з тим втілювати на практиці необхідні елементи модернізації навчання, є Український Вільний Університет (УВУ) в Мюнхені. Цей осередок української наукової еліти започаткований 87 років тому й дотепер залишається відданим збереженню національної ідеї та розвиткові співпраці між українськими та закордонними вченими.

В УВУ, не дивлячись на те, що заклад знаходиться в центрі Европи, існує справжній український дух. Не лише високоякісна освіта, але й патріотичне виховання є головними рисами університету. Як і раніше, в УВУ тримаються того кредо, що кожна поважаюча себе держава розуміє, що випускник вищої школи, позбавлений почуття національної гідности, не утверджуватиме своєї держави, а руйнуватиме її.

Саме тому багато уваги приділяється культивуванню культурної спадщини України. Крім історично започаткованих факультетів україністики, філософії, державних та економічних наук найближчим часом плянується введення нової навчальної програми, що йтиме в ногу з часом й дозволить молодим українцям здобути вищу освіту в галузі підприємництва.

Методи викладання відповідатимуть прогресивним формам навчання. Як тут не пригадати слова Кобзаря: „І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь".

УВУ виконує цю місію на відмінно, нагадучи своєю відданою працею світовій спільноті та своїм співвітчизникам, що українці – великий народ, який має героїчну історію, багату культуру та глибокі традиції.

Тетяна Пархоменко

ПОДЯКА

Пожертви в пам'ять св. п. Лева Футали – „Лагідного" голови Світового Братства Вояків УПА і Товариства Вояків УПА в ЗСА на ветеранів УПА в Україні.

$ 200 Федер. Кредит. Кооп. Самопоміч, Кліфтон, Н. Дж;
$ 150 Левський Володимир;
125 Футала Мирослав;
по $ 100 Балабан Богдан, Бігун Оксана, Боднар Оксана і Богодар, Климко Галина, Ковальчин Михайло, Король Анна та Кефор Марія, Коцибала Святослав, Огар Оксана і Василь, Руденський Юрій і Ольга д-р, Сацюк Роксоляна і Олег, Федун Ярослав, Футала Богдан, Футала Галя, Шміґель Мирослав і Надя, Яхторович Романа;
по $ 50 Бігун Зеновія, Бойчук Анна, Гованський Стефан, Копчинська Юлія, Костерка Ярослава, Костик Людмила, Михайлів Богдан, Ненадкевич Микола і Діонізія, Стадник Ярослав і Марта, Ткач Данило;
по $ 25 Боднар Теодор і Елізабет, Ґоляш Надія, Ґоляш Роман, Почтар Людмила, Савин Александра.

Головна Управа Товариства Вояків УПА в ЗСА дружина і родина св. п. Лева Футали складають всім сердечну подяку.

НАДСИЛАЙТЕ
ПОЗДОРОВЛЕННЯ З ПАСХОЮ
ТА КОРИСТУЙТЕСЯ ВЕСНЯНИМИ ПІЛЬГАМИ.

Soyuzivka Heritage Center
2008 Summer Programs
SITCH SPORT SCHOOL
Memorial Day Weekend: Kino-Q Film Festival, Music with Mathew Dubas, Zabava with Hrim, and Zuki and Friends! May 23-26
Seniors Week: Come meet old friends and make new ones! June 8-13
4th of July Weekend: Celebrate with friends, family, dancing, and fun! July 4-6
Cultural Festival: Ukrainian delicacies, stage performances and exhibits! July 10-13
Miss Soyuzivka: Witness the crowning of Miss Soyuzivka 2009! August 9
Labor Day Weekend: Say Farewell to summer! August 29-September 1
Tennis Camp
Ages 10-18
$675 UNA Member
$725 Non member
Intensive ten day instruction and competitive play directed by George Sawchak. Limited to 45 participants.
June 22-July 3
Exploration Day Camp
Ages 7-10
$150 per week, per child
$25 per day, per child
Five hours of fun-filled outdoor activities.
Session 1: June 23-June 27
Session 2: June 30-July 4
Tabir Ptashat
A Plast day camp for little campers.
Session 1: June 22-June 28
Session 2: June 29-July 5
Bandura Camp
5 days of professional bandura instruction by Ukrainian bandurists from Lviv.
July 7-11
Ukrainian Heritage Day Camp
Ages 4-7
$160 per child staying on premises
$200 per child staying off premises
Day camp program designed to instill a love for our Ukrainian Heritage through song, dance, arts and crafts
Session 1: July 13-July18
Session 2: July 20-July 25
Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Workshop
Ages 16 & up
$950 UNA Member
$1000 Non Member
Vigorous two week dance training for intermediate and advanced dancers, culminating with performances on stage at our festival.
June 29-July 13
Discovery Camp
Ages 8-15
$400 UNA Member
$450 Non Member
Sleep away camp filled with outdoor acivities, sports, arts and crafts dsigned to enhance the Ukrainian cultural experience.
Week: July 13-19
Scuba Diving Course
Ages 12-Adult
$400 per person
Students will complete confined and open water requirements for PADI open water certification. Classes are given by George Hanushevsky, scuba diver instructor.
Week 1: July 13-July 19
Week 2: July 20-July 26
Ukrainian "Sitch" Sports Camp
Ages 6-18
$390 per session per camper
$190 for commuters or day campers
39th Annual Ukrainian "SITCH" Sports Camp, run by the Ukrainian Sitch Sports School.
This camp will focus on soccer, volleyball, swimming and tennis.
Contact Marika Bokalo at (908) 851-0617.
Session 1: July 20-July 26
Session 2: July 27-August 2
Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Camp
Ages 8-16
$950 UNA Member
$1000 Non Member
Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych, daughter of Roma Pryma Bohachevsky.
Expert instruction for beginner, intermediate and advanced dancers.
Each camp ends with a grand recital!
Session 1: July 20-August 2
Session 2: August 3-16
Soyuzivka for all seasons
For more information & camp applications call:
845-626-5641
or check out our website:
www.Soyuzivka.com

Губернатора цікавлять долі еміґрантів

РАТЕРФОРД, Ню-Джерзі. – Губернаторська етнічна дорадча рада збирає „еміґрантські історії", які будуть друкуватися як освітній додаток для студентів штату. Ці еміґраційні історії будуть також подані до спеціяльного панелю губернатора для еміґраційних справ у штаті. Панель був створений для того, щоб подати рекомендації губернаторові щодо потреб еміґрантів у штаті в площинах науки і освіти, суспільної служби, а також законодавства, що стосується еміґрантів.

Панель не стосується еміґраційних процесів і служить виключно справі поліпшенню зв'язків управління з еміґрантами . „Еміґрантські історії збирають Каміля Гук, яка є членом Етнічної дорадчої ради губернатора і представником Східньо-европейських справ, і Михайло Козюпа, також член дорадчої ради.

Матеріяли просимо надсилати на адресу: Camilla Huk, 138 Vreeland Ave., Rutherford, NJ 07070 або електронною поштою: roman 3847@ yahoo.com. Наступне і останнє еміґраційне заслуховування у штаті Ню-Джерзі відбудеться 28 травня у Джерзі Ситі.

Каміля Гук

Тема конференції – УПА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Наукова конференція „Історія українського визвольного руху в експозиції історичних музеїв", присвячена 65-ій річниці створення УПА та 100-річчю Музею визвольних змагань Прикарпатського краю, відбулася у березні. Науковці Прикарпаття, виступили на ній з доповідями щодо популяризації в музеях історії ОУН, УПА, Дивізії „Галичина".

Конференція розглянула також дослідження бережанських музейників – директора краєзнавчого музею Галини Брицької, старших наукових співробітників музею Надії Голод та Василя Брицького.

Тетяна Будар

СФУЖО ...

(Закінчення зі стор. 12)

ти якісне медичне обслуговання і освіту. Це стосується жінок, чоловіків, і дітей.

Великим позитивом є те, що в Україні жінка керує урядом і є провідником впливової політичної сили. Проте Україна має в парляменті лише 8 відс. жінок і в уряді 4 відс. Т. Кондратюк сказала: „В цілому низький рівень представництва жінок в органах державної влади призвів до зниження їхнього впливу на процес прийняття найважливіших рішень, які стосуються доступу до ресурсів, охорони здоров'я, освіти, пенсійного забезпечення, безпеки нації і т. д.".

В Україні вже прийнято проєкт закону, який зобов'язує партії при формуванні виборчих списків включати до них як чоловіків, так і жінок в кожну п'ятірку.

Прийнятий в 2005 році закон забезпечує підвищення частки представництва жінок в системі державної служби. Потрібно впровадити поєднання материнства та батьківства з трудовою діяльністю, щоб дати жінкам повну можливість брати рівну участь у праці. У цьому можна використати сучасну комунікаційну технологію. Чоловіки, як і жінки, мають рівну можливість користатися трирічною відпусткою для догляду за дитиною. В додатку до цього уряд ініціює додаткову відпустку для батьків триналістю до місяця.

Сім'ї одержують значну підтримку від держави: при народженні першої дитини 1,500-2,500 дол., другої – 5,000 дол., третьої і більше 10 тис. дол. Передбачене розроблення механізму економічного стимулювання працедавців для досягнення збалянсованого прийняття на роботу чоловіків і жінок.

Україна вважає основним питанням ресурсне забезпечення для досягнення гендерної рівности. В цьому році передбачається збільшення фінансування у півтора раза – до 825 тис. грн. (близько 160 тис. дол.) На фінансування державної програми підтримки сім'ї на період до 2010 року плянований обсяг видатків біля 200 тис. дол. Фінансування програми протидії торгівлі людьми на період до 2010 року піднесено з 50 тис. дол. в минулому році до майже 100 тис. дол. у цьому році.

Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту ініціювало фінансування жіночих організацій, які працюють в напрямі гендерної рівности.

Т. Кондратюк подякувала ООН, ЮНІСЕФ, іншим партнерам України за те, що на території країни впроваджено ряд важливих проєктів, які стосуються гендерної аналізи державного бюджету, просвітницьких програм та за можливість набуття цінного досвіду.

Т. Кондратюк позитивно оцінила доповідь Ґенерального секретаря ООН Бан Кі-Мун та висловила підтримку досягнення гендерної рівності як в Україні так і на міжнародному рівні. Вона підкреслила, що досвід, здобутий в часі сесії Комісії, стане ще одним вагомим фактором в процесі побудови суспільства, однаково відкритого для реалізації потенціялу як чоловіків, так і жінок.

Рекомендації КСЖ дуже позитивні щодо призначення достатніх ресурсів для досягнення гендерної рівности. Щоб держави виконали прийняті постанови, суспільство та неурядові організації повинні наглядати за призначенням коштів в урядових бюджетах та впливати на парляменти, щоб вповні підтримувати працю з досягнення рівности чоловіків і жінок.

В своєму слові на цього річному святкуванні Всесвітнього дня жінки Ґенеральний секретар ООН сказав: „На Світовій зустрічі 2005 року уряди усіх країн ствердили що проґрес для жінок є проґресом для усіх. Однак, здійснення Плятформи акції Пекіну (Beijing Platform of Action) виявило істотну різницю між гендерною політикою і її здійсненням в багатьох країнах світу. Брак політичної волі та брак ресурсів в державних бюджетах вказують на відсутність підтримки і волі в здобутті повної рівности чоловіків і жінок. З цеї причини темою цьогорічного святкування Всесвітного дня жінки є „Вклад в розвиток прав жінок і дівчат" (Investing in Women and Girls)".

Новини українського життя в Росії

Засновано Український молодіжний клюб

МОСКВА. – 29 березня в Бібліотеці української літератури відбулося перше засідання Українського молодіжного клюбу, на якому показано фільм про відомого художника-примітивіста Єпіфана Дровняка з Криниці, Польща, відомого як Никифор. Значну частину свого життя лемко Никифор перебував у злиднях і нерозумінні. У 1960 році доля його перетнулася з молодим художником Маріяном Влосинським, який, відкривши для себе дивовижну силу його живопису, присвятив своє життя турботі про геніяльного художника.

Учасники засідання ознайомилися з репродукціями картин мистця, прослухали повідомлення про його життя і творчість. 29 квітня відбудеться перегляд першого українського фільму-трілера „Штольня“ (українською мовою).

Державний прапор України в Москві на відкритті клюбу.

Виставка художниці Ірини Голуб

Ірина Голуб

МОСКВА. – 29 березня в Бібліотеці української літератури відкрилася виставка художниці Іри Голуб „Місту і миру“ (спільний проєкт І. Голуб і письменниці Наталії Стеркіної). Перед мисткинею XXI ст. місто постає як невичерпний об'єкт дослідження, мітотворчості.

Проєкт І. Голуб названий „Миргород“. Есей Н. Стеркіної „Москва – Київ. Львів – Москва“ – це все ті ж „сни міста“. Сподівання, страхи, надії, чарівність сучасного міста досліджує вона, цьому присвячені її твори.

Прес-служба Бібліотеки української літератури

Ірина Голуб. „Місто“.

ПОСТАТІ

30 років страждань на Колимі

В'ячеслав Чорномаз,
заступник голови Центру української культури „Горлиця“

ВЛАДИВОСТОК Росія. – Українська еміграція в Китаї існувала з кінця XIX ст. аж до 1940-их років і складалася, за різними даними, з 20-40 тис. осіб. У статті українського історика Далекого Сходу Івана Світа, що у 1920-1940 роках жив в Китаї, а згодом у США, згадується серед активістів Союзу Української Молоді, що існував у Харбіні в 1920-1930-их роках, Олександер Дзигар. Згодом, в архівному комплекті журналу „Далекий Схід“, що виходив у Харбіні в 1938-1939 роках, я побачив невеличку нотатку „Успіхи українського скрипака“, в якій про О. Дзигара згадувалося як про колишнього голову Української Далекосхідньої Січі, що існувала в Харбіні в 1930-их роках. От і все, що я знав про цю людину.

Яким ж було мое здивування, коли в травні 1995 року, у розмові з В. Крикуненком, що був тоді радником з питань культури Посольства України в Москві, я почув про те, що активним учасником різних культурних акцій, що проводилися в Москві, був скрипаль О. Дзигар. Я не міг повірити, що це він – живий учасник подій, інформацію про які я збирав протягом кількох років.

Наша зустріч відбулася у серпні 1998 року. Двері невеличкого помешкання на околиці Москви мені відчинив високий, трохи згорблений літній чоловік. Так, це був він...

Ми проговорили декілька годин. Він згадував, розглядав фотографії в старих часописах, впізнавав своїх друзів та соратників, яких вже немає на цьому світі. Потім сказав: „Я, мабуть, останній, хто ще живий“.

О. Дзигар народився в Харбіні, збудованому в центрі Манджурії під час Першої світової війни. Рід його походив з селян колишньої Київської губернії. Треба зазначити, що досить чисельна українська колонія з'явилася в Манджурії в зв'язку з будівництвом Східньо-Китайської залізниці, що пролягла через Манджурію та поєднала російське Забайкалля з центром Зеленого Клину – портом Владивосток. Українці приїздили сюди на будівництво залізниці, потім залишалися працювати, як кваліфіковані фахівці-залізничники, бо тут були, порівняно з Росією, непогані заробітки. Залишалися тут українці й після служби у російському війську. Так залишився двоюрідний дід О. Дзигара на прізвище Блоха-Лісовий – учасник оборони Порт-Артуру під час російсько-японської війни. Після визволення з японського полону він оселився в щойно збудованому Харбіні, запросив до себе свого небіжа Артамона Дзигара з села Білашки Київської губернії (зараз це – Вінницька область), який десь з 1908 року почав працювати у відомому на Далекому Сході торговельному підприємстві Чуріна. У 1911 році поїхав А. Дзигар на батьківщину та й привіз собі наречену – Марину Ситнюк. У цій родині народився 26 серпня 1916 року О. Дзигар. Батько його помер і мати вийшла за Григорія Сосика, який був радником посадника міста.

В 1932 році 16-річний О.Дзигар закінчив гімназію й вступив до Харбінської вищої музичної школи ім. Олександра Глазунова. Щоб заплатити за навчання, доводилося грати на скрипці в ресторанах, давати приватні лекції. В цей же час він став членом харбінського Союзу Української Молоді, членом якого він став у 1933 році. Провадилися щотижневі сходини в приватних мешканнях, де читалися доповіді, відбувалися гарячі дискусії. СУМ мав невеличку рухому бібліотеку, видавав свій неперіодичний журнал „Молодий українець“. Активну участь у його виданні та розповсюдженні брав і О. Дзигар.

Як писав згодом харбінський часопис „Далекий Схід“, українська громада міста добре запам'ятала виступи молодого українського скрипаля О. Дзигара на сцені Українського національного дому на різних святах та концертах, що влаштовувала місцева Українська національна колонія, або на щотижневих „вівторках“ української молоді. Він

(Закінчення на стор. 28)

Нелегко доводиться українцям Росії

Під час недавньої, лютневої, візити до Москви Президент України Віктор Ющенко, крім зустрічей на найвищому державному рівні, 13 лютого виступив також перед представниками української громади російської столиці і одержав від них досить вичерпну інформацію про становище і проблеми українців у Росії. Зокрема про це говорив під час цієї зустрічі співголова Об'єднання українців Росії та Федеральної національно-культурної автономії українців Росії Валерій Семененко. Нижче подаємо декілька найістотніших уривків з цього тексту.

...В Російській Федерації до цього часу не склалось системи української освітньої роботи, не існує жодної української школи та дошкільного дитячого закладу. Причини цього є об'єктивні і суб'єктивні: наслідки довготривалої русифікації та асиміляції українців, невитравлене почуття меншовартости у багатьох українців, складне соціяльно-економічне становище в Україні і пов'язана з цим масова міграція українців на заробітки, в тому числі в Росію, невирішення проблем української освіти та української мови в Україні, особливо в східних та південних областях, слабкість українського інформаційного простору, відсутність або повне нерозуміння у зденаціоналізованої української еліти та російської еліти українського походження української ментальности, відсутність Української Церкви в Росії.

Досвід інших діяспор показує, що силами українських організацій, без дієвої допомоги з боку України, повноцінної української школи не буде. Сьогодні потрібна перш за все, принаймні для більшости людей, висококваліфікована освіта. Створити престижну українську школу чи школу з українським етнологічним компонентом в Москві для України вкрай важливо. Тільки треба від декларацій переходити до конкретики. Можливо, започаткувати таку школу при Посольстві.

Сьогодні українські організації в Росії знаходяться у складному становищі, діє певний тиск обставин. Ми, наприклад, виразно не уявляємо спільного російсько-українського відзначення 300-річчя битви під Полтавою, якщо це не вийде за рамки круглих столів вчених, істориків.

...Ми знаємо офіційне ставлення в Росії до питання про Голодомор. Власне, тільки академічне обговорення цього питання російськими та українськими вченими, істориками в Бібліотеці української літератури стало одним з приводів для початку масованого наступу на колектив та роботу бібліотеки. І закінчилося все розгромом Бібліотеки української літератури... Ця бібліотека вже не є українською. В той же час у Москві існує велика потреба в українській книзі, багато людей, в тому числі не тільки українців, хотіли б мати постійну можливість придбати українську книгу, що було можливим в радянські часи.

Сподіваємося, що Україна повинна виявити зацікавленість у цьому.

Українські організації є неполітичними організаціями, але ж як важко буває іноді відділити політику від культури, освіти. Ми звертаємось до української політичної еліти з закликом зробити все можливе для поступу України, для єднання українського народу. Щоб не повторилася Руїна другої половини XVII ст., безлад 1918 року...

Пресвята...

(Закінчення зі стор. 5)

просила Бернадету приходити до ґротикожного дня продовж 15 днів. Ідівчинка охоче виконала прохання Пречистої Діви Марії. Коли святі появи розпочались, Бернадета не знала, хтоє та гарна Пані.Щойно коли Бернадета повторно запитала її, хто вона є і як називається, Марія відповіла:„Я є Непорочне Зачаття".

Кілька років перед тим, у 1854 році, Вселенський Архиєрей Пій IX проголосив як догмат віри вчення про Непорочне Зачаття Марії.Молода й майже безграмотна 14-літня дівчина не знала про проголошення Папи у цій справі.Появи Пречистої в Люрді та її слова „Я є Непорочне Зачаття" потвердили папське проголошення цього догмату віри.

Для відзначення 50-ої річниці цього проголошення Папа Пій X проголосив 1904 рік ювілейним роком.Тоді Митрополит Андрей Шептицький скористався з цього ювілейного року, щоб написати повчальне катехитичне пастирське послання про Непорочне Зачаття. Легкою і зрозумілою мовою Митрополит виклав своїм вірним зміст і значення великого цього привілею Пречистої – її зачаття без плями первородного гріха. Це послання, разом з двома іншими посланнями Митрополита Андрея, передруковане в книжці „Марія – Мати", що її Постуляція видала в 2007 році.

Через Бернадету Пренепорочна Діва об'явила світові святе своє бажання, щоб у Люрді відбувались процесії та щоб поставити там каплицю. Святе її бажання здійснюється вже 150 років.Процесії і духовні маніфестації відбуваються щодня.

В Люрді побудовано три базиліки-церкви.Недалеко від ґроти споруджено й невеличку українську церкву. Її освятив кардинал Мирослав Любачівський на Успення 1982 року. Минулого року зібралося у Люрді кілька сотень українських прочан, щоб відзначити 25-ліття цієї події.

Попередній Папа Іван-Павло II був ревним шанувальником Божої Матері. У 1983 році, коли він відбував свою першу прощу до Люрду, тривав іще СРСР, який безпощадно нищив Церкву.Святий Отець під час прощі до Люрду перед цілим світом осудив криваві переслідування християн, просив людей доброї волі у їхніх молитвах не забувати про тих, хто зазнає переслідувань за ім'я Ісуса Христа.

Українська проща до Люрду в цьому році відбудеться в днях 28- 31 серпня. Урочистостірозпочнуться Святою Літургією в пополудневих годинах у базилиці Святої Вервиці на свято Успення, в четвер, 28 серпня.Наступного дня, в п'ятницю вранці, 29 серпня, будемо служити Службу Божу біля ґроти, де Пресвята Богородиця з'являлась Бернадеті. Щодня у Люрді відбуваються дві процесії: одна пополудні з Найсвятішими Тайнами, друга – ввечорі з запаленими свічками, зі співами та молінням. Прочани користають з цілющої Люрдської води, відбувають моління і чування перед ґротою.

Кожного року привозять до Люрду десятки тисяч недужих. Бувають фізичні оздоровлення, але не менше значення мають душевні сцілення, оздоровлення серця, успокоєння душі. Відвідавши Люрд, недужі вертаються додому заспокоєні і терпеливо сприймають свою неміч і своє терпіння.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕ ЗАБУТЕ

У 45-ту річницю звільнення Патріярха Йосифа Сліпого

В цьому році минає 45 років з того часу, як Києво-Галицький Митрополит Йосиф Сліпий з'явився, після 18-літньої сибірської каторги, в центрі Вселенського християнства – у Римі. Поява на волі Блаженнішого Йосифа була Провидінням Божим, дивувала весь світ. Про його звільнення писала вся світова преса. В історії Християнської Церкви в Україні – це світла і героїчна постать.

У XX ст. Боже Провидіння послало Українській Греко-Католицькій Церкві двох визначних мужів, що пройшли тернистим шляхом і в героїчний спосіб виявили свою вірність Христовій Церкві та українському народові – Слугу Божого Митрополита Андрея і його послідовника на престолі галицьких Митрополитів – Патріярха Йосифа.

В 1939 році Митрополит Андрей, приготовляючись на мученицьку смерть за свою Церкву, вибрав свого наслідника, сказавши, що „ліпшого кандидата над о. ректора Сліпого – нема". 22 грудня 1939 року, він разом з єпископами Іваном Будкою та Степаном Чернецьким уділив архиєрейських свячень Блаженнішому Йосифові, який виправдав це велике довір'я. У своїх записах з 1975 року він згадує: „В покликанні до духовного стану я бачу виразно Божий Голос, Божу Руку впродовж усього життя... Зокрема Голос Божий наказував мені стати наслідником святого і геніяльного сл. п. Митрополита Андрея в найтяжчих умовах нашої Церкви. Заодно дякую Богові, що я старався і в найтяжчих умовинах не сплямити доброго греко-католицького імени нашої Церкви і свою скромну особу".

Від 1945-го до 1963 року він поневірявся по тюрмах, сибірських таборах, де між мільйонами каторжників треба було чоловіка Божого, що своїм зразком християнського життя і геройською поставою супроти безбожної влади проповідував Христове Євангеліє.

З нагоди 70-ліття від дня його народження, після 17-літньої неволі, в лютому 1962 року Блаженніший писав: „Про свою долю не буду Вам сповіщати, бо вона така, як і багатьох таких самих, як я. Нас ламали, та не зломили, бо з нами був Дух Святий; ми заковані, але не скорені. Сибір почув стогін і нарікання, але й піднесену молитву до Бога... Те, що зі мною сталося, вийшло справді на користь Євангелія".

В обставинах, які тяжко нам зрозуміти, він перейшов тортури і страждання з такою великою силою Духу, що цим збагатив нас усіх. Для нас Він залишиться як символ живучости української Церкви й українського народу, як виховний дороговказ для української молоді в її трудах і змаганнях за Христову Правду і волю Батьківщини.

Всевишній зберіг його і повернув з каторги до столиці Вселенської Церкви в час Другого Ватиканського Собору. Він навчав нас: „Народе мій, стань уже раз собою! Позбудься своєї вікової недуги сварів і чварів, вислуговуванням чужим... Отрясися од своїх вікових недостач, стань на свої ноги в Україні і на поселеннях, піднеси свою голову, випростуй свої рамена... Покажи свою силу і вдячність, бо, шануючи своє минуле, ти ростеш у своїй могутності й славі!"

Того пам'ятного вересня 1963 року, в Римі, у поході 2,500 єпископів, при участі 10 тис. паломників, архипастир-каторжанин ніс на своїх руках, донедавна скутих кайданами, благословення рідної Церкви і народу, а в своїм серці – стогін і благання зраненої душі, щоб на гробі мученика св. Петра зложити жертву й молити милосердного Бога за краще майбутнє рідного народу.

Своєю появою у вільному світі Блаженніший Йосиф започаткував нову сторінку в історії УГКЦ.

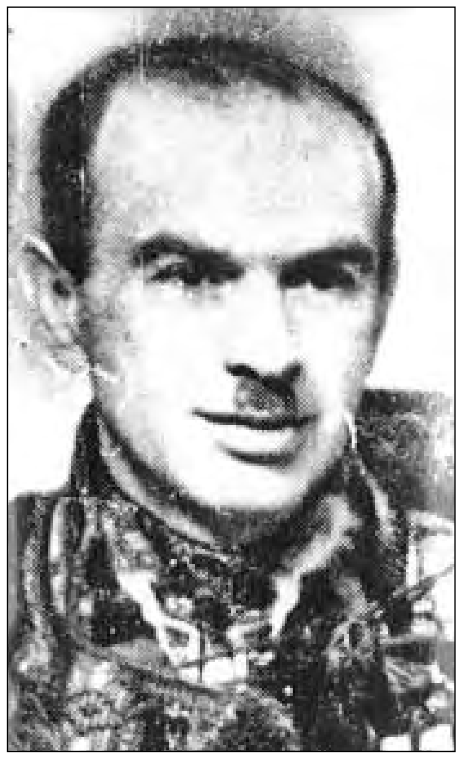
Може, наша Церква не йде в такому темпі, як бажав Патріярх Йосиф, але, незалежно від усього, вона посувається в тому напрямі вже за самою інерцією, якої він їй надав. Бо цей рух – свідчення нашої самобутности. Патріярх Йосиф пише у своєму унікальному „Заповіті": „І вас мої возлюблені діти, благаю: ніколи не відкажіться від Патріярхату своєї Страдної Церкви, Ви ж живі, існуючі її діти!"

Тому згадаймо Патріярха Йосифа, якого Господь зберіг для нас в ті тяжкі часи та допомагав Йому обороняти єдність і права нашої Церкви.

На посілості Парафії св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавн-Філядельфії, Пенсильванія, побудовано Церкву-пам'ятник на прославу Патріярха Йосифа, де землю під будову посвятив він сам.

Ярослав Колодій

Антін Кущинський – один з дорадників гетьмана Павла Скоропадського

Сотник Армії УНР Антін Кущинський.

У козацько-священичій родині лохвицького о. Андрія Кущинського, правнука Дмитра Кущинського, значкового товариша Війська Запорозького, близького соратника гетьмана Івана Мазепи (це він переправив гетьмана після битви під Полтавою на рятівне Правобережжя), 14 лютого 1897 року народився майбутній сотник Армії УНР Антін Кущинський.

А. Кущинський закінчив Кременчуцьку реальну школу і Київську військову школу ім. князя Костянтина. Під час Першої світової війни був начальником команди розвідки, а після третього поранення – начальником навчальної команди 240-го Ваврського полку, згодом став у чині штабс-капітана старшим ад'ютантом оперативної частини штабу 60-ої пішої дивізії, на базі українізованих частин якої було створено пізніше Український полк ім. гетьмана Пилипа Орлика.

Після повернення на Полтавщину у грудні 1917 року А. Кущинський записався до Кременчуцької летючої сотні Вільного козацтва, згодом став командиром сотні 47-го Кременчуцького полку. На еміґрації А. Кущинський навчався в Українській господарській академії в Подєбрадах (1922-1927), під наглядом професора Бориса Мартоса захистив дипломну працю „Культурно-освітня діяльність кооперації", був активним дописувачем до різних видань, студіював пізніше й працював на посаді секретаря Українського Вільного Університету у Празі (цей заклад, до речі, що тепер знаходиться у Мюнхені, закінчив докторатом у 1998 році й автор цієї розвідки, а у 2002 році став приват-доцентом УВУ).

Під час подій в Карпатській Україні в 1939 році сотник А. Кущинський на чолі Гуцульського коша, який базувався в селі Кваси на Рахівщині, входив до складу

(Закінчення на стор. 23)

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

За українську молодь я спокійний

Нещодавно я прочитав редакційну статтю „Куди йде молодь?" („Свобода", ч. 4), у якій висловлено занепокоєння різними видами рухів та субкультур, якими цікавиться молодь в Україні, зокрема панків, рокерів, металістів...

Я народився у 1957 році у Клівленді, столиці рок-н-ролу. Слідкую з великим задоволенням за україномовною сучасною музикою.

Пропоную читачам „Свободи" тексти пісень трьох українських гуртів: „Фліт" (панк-рок, Івано-Франківськ), „Роллікс" (гіп-гоп, Херсон), „Тінь сонця" (важкий фолк-метал, Київ).

Коли слухаю їхню музику з такими текстами, то мене не хвилює „куди йде молодь", бо за це я зовсім спокійний. А неспокій настає, коли читаю про політичну еліту України!

Юрій Дейчаківський,
Вашінґтон

Ол
(„Фліт")

Коло мене, крадучись,
Обминаючи, ховаючись в ночі,
Милі лиця не для всіх
Коять свої темні справи, і це гріх.

Треба їх покарати з мого нового ружжа,
Поховати за грати, щоб природа ще жила.
Їх присутність лякає, жадність їх не знає меж,
Кожен день щось зникає і цього не повернеш.

Не турбує цих людей,
Що там буде. Головне для них – трофей.
Хижий задум довбить їх,
Обдурити просто любо-мило їм.

Козача могила
(„Тінь сонця")

Ти віриш, що досі триває бій,
Що кров'ю полита сира земля,
Навіки спинився час, коли ти впав з коня.
Ти, мабуть, не бачив і не відчув
Мить, коли вічним сном заснув,
Востаннє побачивши ці вільні небеса.
Крізь сни та крізь мрії пройде твоя душа,
По росі промайне сльоза.
Твої сини та онуки триматимуть в серцях
Подвиг твій, він і вкаже шлях...
Ти віриш, та в серці вже щось не так:
Не тішить ні поле, ані байрак,
На дотик немає сил і встати вже ніяк...
Земля – то для тебе ярмо і гніт,
Бо вільне життя – то стрімкий політ,
Як вірити можна в попіл, коли так сяє Світ?
Крізь сни та крізь мрії пройде твоя душа,
Честь твоя збереже наш край.
Твої сини та онуки почують у серцях
Голос твій, він і вкаже шлях...
Навпростець до своїх
Споконвічних доріг,
Де вогнем гартувалося серце.
Будь таким, як ти є,
І не зраджуй себе!
Вирушай:
Б'є життя через край!
Вирушай!.. Вирушай!..
Козача могила – то біль степів,
Колиска бентежних нестримних снів,
Їй ніч свої сльози ллє та молиться трава.
Шуліка кружляє над нею, зве:
„Прийди і зі степом з'єднай себе!
Стану в пригоді, сину, як не забув мене..."
Навпростець до своїх
Споконвічних доріг,
Де вогнем гартувалося серце.
Будь таким, як ти є,
І не зраджуй себе!
Вирушай:
Б'є життя через край!
Вирушай:
Б'є життя через край!
Ти віриш, що досі триває бій,
Що кров'ю полита сира земля,
Навіки спинився час,
коли ти впав з коня...

Сумна історія життя
(„Роллікс")

Мені важко говорити про те, чого не знаю, складно описати те, чого не відчуваю.
Легше загубитись і стати непомітним, залишивши тіло, розчинитись у повітрі.
Минулих часів не повернути, хоча з пам'яті важко іноді стерти
Давно знайому незникаючу смуту, що досі тебе розчавлює вперто.
Дістало все своєю дебелістю, всі зловживають своєю совістю.
Важко відрізнити друга від ворога, як зелене дерево від сірого стовбура.
Багато що приходить, багато змінюється, але людські чесноти завжди залишаються в нас,
І напевне прийде той час, коли не буде важко, як зараз.

Доки є сили – ми прагнемо, доки є віра – ми живем,
Доки є правда – можливі зміни в сумній історії нашого життя.

Надто боляче губити нездійснену мрію, ховати слова, не сказані вчасно,
Від розпачу, гніву я скаженію, оскільки втрачаю надію і гасну.
Виходить, немає віри в себе, життя кидає нас на призволяще,
Але ніколи не зникне потреба усе довкола змінити на краще.
Доводиться впасти і потім підвестись, придбавши подряпин від життя на згадку,
Позбутись амбіцій і власне зarектись, поламану мрію будувати спочатку.
Буває, смута знебарвлює дні, та іноді треба її відчути,
Очам непомітні стають кольори, хоча буде можливість і їх повернути.

Доки є сили – ми прагнемо, Доки є віра – ми живем,
Доки є правда – можливі зміни в сумній історії нашого життя.

Доки є правда, життя сповнене сенсу, а кожна хвилина стає варта уваги.
Правда буває гостріша за лезо, вона на брехні лишає смуги криваві.
Останнім часом її важко впізнати з-поміж великої кількості істин.
Правду треба благати не спати, плекаючи думку, що вона буде чистою.
І знов жура потрапила у кров, прямує до серця, перетворює на мерця,
Тисне, благаю – дайте більше кисню, бо справу свою доведе до кінця.
Я не хочу, бачу, жура з'їдає неначе, але я не плачу,
Бо ще маю сили не втрачати віри в сумній історії нашого життя.

Доки є сили – ми прагнемо, Доки є віра – ми живем,
Доки є правда – можливі зміни в сумній історії нашого життя.
В сумній історії нашого життя... В сумній історії нашого...
Доки є сили – ми прагнемо, Доки є віра – ми живем,
Доки є правда – можливі зміни в сумній історії нашого життя.

Антін Кущинський...

(Закінчення зі стор. 21)

військового формування Карпатської Січі. Потрапив у мадярську неволю, мучився у концентраку Варіо-Лопош біля Нірeдьгази. У 1940-1945 роках А. Кущинський працював адміністратором гетьманських видань на еміґрації, був членом Вищого проводу Гетьманського Руху, очолював військову референтуру гетьмана П. Скоропадського на еміґрації. Жив у таборі для переміщених осіб у Мітенвальді (ФРН), а від 1958 року осів у Чикаґо (США), де й упокоївся в травні 1992 року.

А. Кущинський, уроджений у нашій Лохвиці в позаминулому столітті, нагороджений еміґраційним урядом УНР Воєнним Хрестом УНР. Вийшли окремими виданнями його книги „Коротка історія Української Православної Церкви", „Тризуб з хрестом і тризуб без хреста", „Закарпаття в боротьбі". У своїх спогадах „В летючій сотні Українського Вільного козацтва", поміщеній у Збірнику ч. 10 „За Державність. Матеріяли до історії Українського Війська" (Торонто, 1964) наш земляк, вже в ранзі підполковника, А. Кущинський пише, що „у ряди Українського вільного Козацтва знову зголосився на еміґрації в Німеччині 1948 року в таборі ДП в Мітенвальді. Тоді на заклик полковника В. Дітеля та св. п. проф. Якова Моралевича, які в імені ген. В. Трутенка завітали в наш табір, щоб відновити козацьку організацію, було створено станицю УВК. Станичним отаманом був св. п. ген. Палій-Неїло, я був його заступником".

Ось такий то був справжній український козак й патріот своєї Батьківщини лохвичанин А. Кущинський.

Д-р Олександр Панченко,
Лохвиця, Полтавська обл.

We connect you.
Рейси до Києва, Одеси, Дніпропетровська, Донецька, Львова та інших міст України
Незабутня атмосфера та комфорт
Українська гостинність
Нові літаки
Телефонуйте
від $245*
АероСвіт
www.aerosvit.com

ПРАВО
ЗМІНИТИ
СПОСІБ ПЕРЕКАЗУ ГРОШЕЙ
ДОСТУПНО
ЗРУЧНО
ЛЕГКО
MoneyGram.
www.moneygram.com

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка картин Миколи Мамчура

Микола Мамчур. „Портрет“.

Миколи Мамчур. „День і ніч“.

Микола Мамчур

НЮ-ЙОРК. – 27 березня в Мангетені, у ресторані „Клімат“, відкрилася виставка картин Миколи Мамчура, на якій представлено 14 полотен, зокрема „Місто“, „Король“, „Сон дівчини“, „Ангел над містом“ та інші.

М. Мамчур народився в Кременці на Тернопільщині, навчався у Львівському художньому училищі ім. Івана Труша. Першим вчителем М. Мамчура був кременецький маляр Іван Гарасевич, а згодом – відомий український маляр Олекса Шатківський. Праці М. Мамчура зберігаються у приватних колекціях в Україні, Польщі, Німеччині, Канаді, США, Швеції та Англії. З травня 2007 року мешкає в Ню-Йорку.

Стилістика малярства М. Мамчура характеризується мозаїчним використанням різних модерністичних стилів та прийомів.

Перше, що привертає увагу відвідувачів виставки, – це своєрідність кольорової гами полотен, незалежно від змісту, який вкладає мистець у свої полотна. Урбаністичні пейзажі чи тіла на тлі безлистих дерев, чи на тлі скелястого берега моря, портрети, – усе має неприродно насичені кольори, які викликають різні відчуття. Ця дивна кольористика одразу привертає увагу і створює враження одновимірности простору, який творить М. Мамчур. Контрасно вимальовані лінії головних елементів зображень немовби розмежовують зображення на два простори – світло і тінь. В такий спосіб маляр заохочує нас бачити приховану перспективу, в якій необхідно віднайти головну ідею твору. Характерною рисою стилю М. Мамчура є м'який спектральний перехід з однієї площини в іншу, котра приховує в межах розмитого горизонту далеку перспективу зображуваного.

Додаткові інформації про мистця є на сторінці інтернету www.mamchur.te.ua.

Василь Лопух

Іван Марчук – один з ста геніїв світу

Єдиним українцем, котрий потрапив у список сотні геніїв світу (за версією Всесвітньої консалтингової компанії „Creators Synectics"), є Народний художник України, лавреат Національної премії ім. Тараса Шевченка Іван Марчук. Він посів у переліку 72-ге місце. Член Національної спілки художників України Олег Шупляк, якому випало спілкуватися з відомим у світі мистцем, розповів про нього тернопільській журналістці Тетяні Будар.

– Іван Марчук – леґендарна постать в українському мистецтві. Його картини вражають мистецтвознавців Европи, Америки, Австралії, їх виставляють у найкращих залях світу. На рідній землі до 1988 року творчість І. Марчука не була офіційно визнаною Спілкою художників, у радянські часи він зазнавав тиску з боку Комуністичної партії.

Народився мистець на Тернопільщині, в Москалівці Лановецького району. Талант йому передався від батька-ткача. І. Марчук навчався у Львівському училищі прикладного мистецтва ім. Івана Труша, в інституті прикладного мистецтва Львова, працював у Києві, з 1989 по 2001 рік жив і творив за кордоном – в Австралії, Канаді, США. Він заснував нові стилі в мистецтві. Доробок має солідний – понад 3.5 тис. робіт, що нагадують дивовижні мережива, у яких кольори мовби світяться й мерехтять. Ними захоплюється Президент України Віктор Ющенко, який сказав про мистця: „Нерв і душа рідної землі". Геній-мистець відтворює природу: дерева, трави у різні пори року. На декого вони навівають тихий сум, умиротворення, тож недарма пишуть: він малює Божу тишу, Всесвіт, вічне. Найчастіше на полотнах мистця зображено весну, осінь, зиму, влітку він творить уночі – при місячному сяйві.

– Де відбулася Ваша зустріч з мистцем, які враження залишила?

– І. Марчук приїздив до мене в гості на другий день Великодня в 1997 році, разом з Богданом Ткачиком та нині покійним Ігорем Геретою. Я тоді жив у Біщу. Творчістю І. Марчука захоплювався ще з студентських років, тому був дуже радий цій візиті.

Пригадую, погода була тепла й сонячна, ми розмовляли в саду. І. Марчук саме приїхав зі США, тож багато розповідав про враження від цієї країни. Гість виявив бажання оглянути сільські краєвиди. Я його супроводжував і знімав на відео. В ту пору дерева й кущі ще покривались листям, художник багато фотографував, зауважуючи, що краєвиди з таким хитросплетінням ґілок підходять до його техніки та манери виконання. Він часто вигукував: „О, це моє!", перебігав з гірки на гірку, й то так швидко, що я ледь устигав за ним. На той час мистцю було за 60, і я дивувався його енерґії. Марчук був задоволений прогулянкою: вважав, що зібрав багато робочого матеріялу, плянуючи використати його в майбутніх творах.

– Чи залишив він на згадку якийсь подарунок?

– Так, у той час саме вийшов з друку каталог його творів, і один примірник він подарував мені з автографом. Написав: „Нехай думи, які щедро посіваю на полотнах своїх, бентежать тебе, втішають тебе і боронять тебе. На добро, з побажанням і наказом великого прориву. Нехай зірка твоя засяє яскраво і сердечно". Раджу побувати в музеї І. Марчука, який має постати в Києві. У фундамент музею на Андріївському узвозі вже закладено капсулю. У цьому дійстві брав участь і Президент В. Ющенко, для котрого І. Марчук є улюбленим художником.

Народний художник України Іван Марчук у своїй майстерні 19 вересня 2007 року.
Фото: журнал „Україна“

Великодня марка

11 квітня видавництво „Марка України" випустило до Великодня поштову марку „Христос Воскрес!"

Номінал марки – 1 грн. В ультрафіолетових променях світяться церква, герб, текст „Україна Ukraina" та цифри „2008".

Тираж марки – 220 тис.примірників. Автор марки та штемпеля першого дня обігу Наталя Михайличенко.

Марка – багатоколірна, спосіб друку – офсет, тиснення – фольгою.

За придбанням марки можна звернутися на адресу видавництва: Хрещатик, 22, Київ, 01001 Ukraine.

НОВІ ВИДАННЯ

Матеріяли конференції з проблем Кочурознавства

У Львівському національному університеті ім. Івана Франка в 2007 році вийшла збірка матеріялів III Всеукраїнської наукової конференції „Григорій Кочур у контексті української культури другої половини XX ст.". Конференція відбулася в університеті у 2005 році.

У збірці поміщено 35 наукових доповідей дослідників творчости Г. Кочура. Збірник вийшов під редакцією Оксани Кузик у м'якій обкладинці та в гарному художньому оформленні Марії Кочур. Редакційну колеґію очолювала академік Роксоляна Зорівчак.

Г. Кочур (1908-1994) – один з найяскравіших талантів українського письменства, поет, перекладач, історик і теоретик українського художнього перекладу. Його доробок – переклад поезій понад 130 авторів з 28 мов, які представляють 33 національні літератури.

Внесок Г. Кочура в історію українського художнього перекладу як високопрофесійного аналітика літературного, зокрема перекладацького процесу – дуже вагомий. Він відомий також як автор ориґінальних віршів – блискучих зразків невільничої музи. Г. Кочур зробив настільки великий внесок до світової культури, що заслужив на окрему галузь філологічних пошуків – Кочурознавство. Наукову публікацію доповнюють іменний покажчик і короткі дані про авторів поміщених у збірці матеріялів. При накладі 400 примірників книжка відразу стала рідкісною.

До речі, від 1997 року в Ірпені діє Літературний музей Г. Кочура, один з перших в Україні музеїв, заснованих приватно. Музеєм опікуються Андрій і Марія Кочури. Вони здійснюють культурно-просвітницьку працю з орієнтацією на студентську молодь, збереження та розповсюдження, ознайомлення з видатними діячами української культури та літератури, зокрема української перекладацької школи, займаються видавничою діяльністю.

Микола Дупляк

Маємо довідник „Українська Церква"

Видавництво проєкту „Запізніле вороття" видало 12-ту книжку: „Українська Церква" Митрополита Іларіона, окреслену ним як нариси з історії Української Православної Церкви. Це популярний виклад багатовікової ідеології Української Православної Церкви, її історичної долі і характеристика, як Церкви національної й соборноправної.

У своєму первісному об'ємі твір „Українська Церква" був написаний проф. Іваном Огієнком ще на початку 1920-их років, але всю цю двотомну працю д-р І. Огієнко, уже як Архиепископ Холмський і Підляський, видрукував щойно в 1942 році у Празі.

„Українська Церква" – всежиттєва, підсумкова праця проф. І. Огієнка. Це завважується по тому, як він постійно переглядав її, виправляв та доповнював. Але празьке видання цього двотомника переглянуто, правдоподібно, у той час, коли він уже був Первоієрархом Української Греко-Православної Церкви в Канаді й професором історії Української Православної Церкви в Колегії св. Андрея в Вініпезі – Митрополит Іларіон піддав предметній ревізії. Упорядником, редактором і автором передмови до неї виступив колишній декан богословського факультету Колегії св. Андрея, колишній учень Митрополита Іларіона, Протопресвітер д-р Стефан Ярмусь.

Друге, виправлення й доповнене, видання вийшло через 40 літ після празького і через 10 – після смерти автора – 1982 року.

Книга ця усі підрадянські роки в Україні була заборонена. І лише 1993 року за перше її перевидання взялося київське видавництво „Україна".

Тепер, в 2007 році, Науково видавничий центр „Наша культура і наука" присвячує третє перевидання усім, кому небайдужа ідея національного відродження.

Учень Митрополита Іларіона протопресвітер д-р С. Ярмусь, готуючи до видання збірник нарисів „Українська Церква" (вийшов друком у Вінніпезі 1982 року), додає текст брошури „Приєднання Церкви Української до Московської в 1686 році" як окремий розділ до цієї книги. Однак о. Ярмусь, очевидно, не підозрював, що існує інший варіянт цієї брошури, з рядом виправлень і вставок автора. Скоріш за все, Митрополит Іларіон мав намір видати вдруге цю працю, з урахуванням зауважень рецензентів.

Ще один напрямок досліджень Митрополита Іларіона з чітко окресленою національною тематикою – підручники і посібники, розраховані не лише на слухачів духовних семінарій чи шкіл, а передусім на різні категорії населення. Найцікавішим з них є підручник для духовенства і українських родин – „Українська патрологія", оскільки вийшов він мізерним накладом у Вініпеґу (1965) і також був у списку заборонених для ввезення в Україну.

В Холмі 1944 року вийшла праця Митрополита Іларіона „Ідеологія Української Православної Церкви" маленькою брошуркою, і частиною в інших виданнях, виправлена і доповнена в останні роки життя автора. Якщо хтось бажає стати фундатором праці „Українська патрологія" ч.ч. 1-4 і „Ідеологія Української Православної Церкви" чи набути найновішу працю „Українська церква" або інші праці д-ра І. Огієнка – Митрополита Іларіона, просимо звертатися на адресу: Фундація ім. Митрополита Іларіона (Огієнка), а/с 1, Київ 04107 Ukraine.

Протопресвітер **Богдан Демчук,**
Саскатун, Канада

30 років...

(Закінчення зі стор. 19)

досконало оволодів українською мовою, та, крім російської, – китайською, японською та англійською. Крім культурно-освітньої секції, СУМ нараховував близько 70 членів, провадив активну спортову діяльність, маючи свою футбольну команду, що їй значно допомагав коштами один з організаторів СУМ Василь Федоренко. Ця команда в 1937 році здобула навіть першість Харбіну. Головою СУМ тривалий час був Кость Яковець – відомий боксер, що двічі був чемпіоном Тихоокеанського узбережжя (згодом жив у Сакраменто, Каліфорнія). Його зусиллями в Харбіні було зорганізовано Український спортовий клюб.

У грудні 1936 року СУМ було реорганізовано у воєнізовану молодіжну організацію „Українська Далекосхідня Січ". Згідно зі статутом Січі, затвердженим на загальних зборах 23 січня 1937 року, метою її діяльности було „відновлення самостійної соборної Української держави зі столицею в Києві" та створення союзної з Манджурською державою та Японією Української автономної державної одиниці на території Далекого Сходу, відірваній від СРСР, що заселена більшістю українців". Січ мала організувати „всі українські сили до рішучої й безпощадної боротьби з большевизмом і комунізмом, як найбільшим ворогом української нації", виховувати місцеву українську молодь „в дусі жертвенного і активного українського націоналізму, в дусі української націоналістичної ідеології".

Всі члени Січі носили однострої з відзнакою на рукаві, при чому у статуті спеціяльно оговорювалося, що всі січовики мали право носити відзнаку українських націоналістів – золотий тризуб на блакитному полі. Кличем Січі було: „Перемога або смерть". Віталися словами: „Слава Україні! – Вождеві слава!".

В зв'язку з виїздом з Харбіну голови СУМ К. Яковця, першим головою Січі було затверджено О. Дзигара, який закінчив навчання у Вищій музичній школі зі званням „вільний художник". Але перед ним постало питання заробітку на існування і він змушений був переїхати до Ціндао, де також існувала невеличка українська колонія. Там він працював у 1937 році, а опісля отримав запрошення до Мукдену, де до 1943 року грав у популярному ансамблі „Ямато-отель", став лавреатом двох міжнародних конкурсів, виступав з концертами у найбільших містах Японії, Манджурії та Китаю, популяризуючи українську культуру та взагалі українське ім'я серед народів Східньої Азії.

Під час Другої світової війни, в 1943 році, О. Дзигар повернувся до Харбіну вже як поважний, відомий музикант. В Харбіні він став концертмайстром та першою скрипкою Харбінської симфонічної оркестри, учасником відомого в місті струнного квартету.

Ще у 1939 році він одружився і під кінець війни вже мав доньку та сина. Але родинне життя та музична кар'єра були обірвані у серпні 1945 року, коли Харбін був „визволений" радянським військом. Ця дата стала трагічною для багатьох місцевих українців, активних учасників українських організацій, яких арештовували та вивозили до СРСР. Багато з них згодом загинули у сталінських таборах Сибіру, Казахстану й Колими.

Важка доля судилася й О. Дзигарові. Його арештували 31 серпня 1945 року після концерту, влаштованого на честь „визволителів", на якому він був солістом. Разом з ним по одній справі проходили колишні голова харбінської Української національної колонії підполковник Армії УНР Юрій Рой та заступник голови колонії, колишній професор Українського педагогічного інституту ім. Миколи Драгоманова у Празі Іван Шлендик, а також активний учасник визвольних змагань 1918-1921 років Микола Самарський.

16 серпня 1946 року було оголошено вирок: Ю. Роя та І. Шлендика було засуджено на кару смерти, О. Дзигара – до довголітнього ув'язнення на Колимі.

У Маґадані він зустрів знайомого піяніста А. Шварцбурга, з яким разом вчився в Харбіні, на клопотання якого О. Дзигара залишили в Маґадані в „культбригаді". Він грав також в оркестрі самодіяльного театру „Дальстрою". Однак, у 1949 році за наказом Йосифа Сталіна становище політв'язнів погіршилося, їх наказано використовувати тільки на важких фізичних роботах. О. Дзигара перевели на лісоповал, де він пошкодив собі пальці – найдорожче що є для скрипаля.

В таборі він пробув до 1953 року, а після звільнення з табору опинився на засланні у колимському селищі Усть-Омчуг, де працював прибиральником у місцевому клюбі. Із заслання був звільнений тільки в 1956 році. Переїхавши до Маґадану, він грав в кінотеатрі перед початком сеансів, але згодом його запросили до місцевого музично-драматичного театру, де він працював концертмайстром, диригентом, художнім керівником, став засновником скрипальської школи у Маґадані. Він викладав у місцевій музичній школі та музичному училищі, де виховав багато талановитих музикантів.

У 1976 році О. Дзигар залишив Колиму та переїхав до Москви. Від дня арешту родина не мала жодних відомостей про його долю, він теж нічого не знав про долю своєї сім'ї. А його мати та дружина з дітьми втекли до Південної Америки (його син і зараз живе в Сан-Паулу, в Бразилії), а згодом – до США (донька живе в Лос-Анджелесі). Не знаючи нічого про долю сім'ї, він вдруге одружився з акторкою одного з московських театрів, що гастролював у Маґадані. У цьому шлюбі народився син. Вже в 1970-их роках О. Дзигар розшукав свою першу родину та побував у доньки в Америці, побачив своїх рідних, зокрем свою мати, яка таки дочекалася сина.

О. Дзигар і зараз залишається українським патріотом. Він каже: „Я хотів самостійної України і за це віддав Колимі 30 років. Росія буде ще довго розплачуватися а пролиті з її вини кров та сльози інших народів". Побувавши на батьківщині своїх батьків – на Вінниччині, він з жалем зауважив байдужість своїх земляків до справ національно-державного відродження України.

Кіногрупа з Луцька зняла фільм про О. Дзигара, що його було відзначено на Всеукраїнському фестивалі некомерційних фільмів „Гей, фільмарі!" у 1997 році однією з перших нагород. Так було вшановано українця, який перейшов колимські табори і залишився справжнім українським патріотом.

До 10-річчя від дня смерти Петра Дужого

Героїчною постаттю Української Повстанської Армії (УПА) став письменник Петро Дужий. Він народився 7 червня 1916 року в с. Карів Рава-Руського повіту. У 1932 році вступив до Юнацтва ОУН, у 1934 році був двічі заарештований і ув'язнений у львівській тюрмі „Бриґідки", де познайомився з відомими націоналістичними діячами Зеноном Коссаком та Миколою Лемиком. Під їхнім впливом в 1934 році став членом ОУН.

Літературною діяльністю П. Дужий почав займатися ще гімназистом. З 1936 року публікував свої статті в українських календарях та в журналі „Життя і знання". У 1937 році вийшла його п'єса „Обжинки". У 1938 році стався третій арешт і знову „Бриґідки". Четвертий раз його схопила польська поліція на початку війни у 1939 році з наміром відіслати до „Берези Картузької". Але німці розбомбили залізницю, і поляки були змушені були відпустити політв'язнів.

У липні 1941 року він брав участь у похідній групі ОУН, яка готувала проголошення у Києві Акту відновлення державности. Цей плян не здійснився, тому що П. Дужий був заарештований ґестапом у Василькові під Києвом. Після звільнення з ув'язнення виконував функцію заступника Крайового провідника ОУН на південних землях України. 14 жовтня 1943 року вдруге заарештований німцями і призначений до страти, але втік з поїзда, коли його везли на розстріл. Восени 1944 року ввійшов до складу Головного проводу ОУН на посаді референта пропаґанди. Був головним редактором часопису „Ідея і Чин" та редагував головні центрально-підпільні видання. На початку 1945 року був нагороджений Бронзовим Хрестом заслуги.

4 червня 1945 року відділ НКҐБ викрив криївку, в якій перебував П. Дужий. 22 березня 1947 року П. Дужий був засуджений на розстріл, сидів у камері смертників 65 днів. Його врятував указ про скасування смертної кари в СРСР 26 травня 1947 року. Кару смерти було замінено на 25 років каторги, яку він відбував на Колимі.

Через 15 років, під тиском західних країн, восени 1960 року його звільнили і дозволили оселитися в Запоріжжі. У 1977 році П. Дужого знову заарештували. У 1979 році він передав на Захід збірку своїх віршів, яка в 1980 році була видана в Австралії під псевдом „Опанас Скелястий". П. Дужий в 1991 році був обраний до складу Головного проводу ОУН, у 1992-1993 роках став одним з організаторів Конґресу Українських Націоналістів. Йому присвоєно звання почесного громадянина Львова.

П. Дужий був в 1930-их роках одружений з Марією Юрчак, яка померла, а доньок Ларису і Мирославу забрали на виховання її батьки до Львова. Вдруге одружився П. Дужий у жовтні 1965 року з Марією Макогон, яка повернулася із ув'язнення в Маґадані (Колима). 24 жовтня 1997 року П. Дужий відійшов у вічність, похований на почесному 67-му полі Личаківського цвинтаря.

Завдяки старанням його дружини побачили світ залишені ним неопубліковані твори.

Ярослав Стех

„ONE YEAR MEMORIAL"

Кобзар:
Помолившись, і я б заснув Так думи прокляті Рвуться душу запалити, Серце розірвати, Не реїть, думи, не паліте І Може, верну знову Мою правду безталанну, Моє тихе слово, Може, викую я з його До старого плуга Новий леміш і чересло, І в тяжкі упруги...

Воскресну нині! Ради їх, Людей закованих моїх, Убогих, нищих.. Возвелич. Малих отих рабів німих! Я на сторожі коло їх Поставлю слово. І пониче. Неначе стоптана трава, І думка ваша, І слова-Розкинь же їх, твої святив Твоїм увірують на світі Твої малі убогі діти!

„НОЯГ І ДОМ ЙОГО"

В річницю відходу Покійного в Царство Небесне Алею Вічности
найдорожчого і незабутнього, нашого милого Батька, Брата, Дідуся, Товариша і Заступника Козацької Сім'ї.

ІВАНА АНДРІЙОВИЧА ВАЦЬ

Passed through Heaven's Gates on Friday Evening, April 6th, 2007 - Good Friday
Builder – Developer,
Doctor of Theosophy, 1972
42nd Ward Committeeman - Republican Executive Committee, Philadelphia, PA
Board of Directors - "Novi Dni"; Founding Member, President - ODUM Resort Center Kyiv, Inc. (PA & NJ)
МИ в своїх щирих молитвах молимо, щоб Бог обтер сльозу з очей Козацької Сім'ї.
Господи, нехай заволодіє над усім світом любов Твого св. Духа, нехай поверне між народи мир у згоді і справедливості!

Сини - АНДРІЙ, ОЛЕКСАНДР і ГРИГОРІЙ з родинами
дочка - ОЛЯ з родиною,
брат - МИКОЛА з родиною,
РІДНІ і ПРИЯТЕЛІ

6 квітня 2007 р. Філядельфія, Па.

Andre Watts, P. O. Box 10481, Phoenix, AZ 85064
e-mail: andre1watts@hotmail.com

В пам'ять Ольги Курило

(28 листопада 1923 року – 15 березня 2007 року)

Св. п. Галина Курило, фотографія з 1939 року.

В Україні, у Бережанах, 23 листопада 1923 року у глибоко релігійній і патріотичній сім'ї Михайла і Розалії Захаркових народилася дочка Ольга. То був час, коли українська молодь виростала під впливом „Просвіти" та гасла „Бог і Україна!", коли утиски з боку польської влади приводили до ще глибшого українського національного самоусвідомлення. Більшовики, окупувавши Західню Україну в 1939 році, застали там маси свідомих українців. Почалися нові нагінки, жорстокі переслідування. В 1941 році „перші совєти", втікаючи перед наступом німецьких військ, залишили у в'язницях гори трупів невинних українських людей. Тому не треба багато пояснювати, чому наші люди змушені були покидати свій край в 1944 році, коли от-от мали прийти „другі совєти".

Залишила рідну землю й родина Захаркових. На території Чехословаччини німці затримали масовий від'їзд…забирали старших дівчат. Ольга Захарків опинилася на примусовій праці біля Франкфурту. Американці нещадно бомбили Франкфурт і околиці. Німці перекинули робітників до Данії, де Ольга зустріла кінець війни. Пішки вернулася до Німеччини, щоб знайти свою родину. Заодно познайомилася з відомим актором Євгеном Курилом, вони одружились і у 1949 році еміґрували до Америки. Оселилися у Бінґамтоні. Маючи золоті руки, Ольга працювала кравчинею, задля родини відкидаючи численні пропозиції від нюйоркських дизайнерів.

Для близької та ширшої родини Ольга Курило була джерелом надії, віри, патріотизму і любови. Для Євгена Курила вона була незаступимим партнером в житті, непохитною опорою у громадській та мистецькій праці.

Рік тому, 15 березня 2007 року, її не стало... А в думках я продовжую говорити з моєю дорогою і незабутньою мамою.

Володимир Курило

Мамо, минув важкий рік. Немов вчора я сидів поруч твого ліжка в лікарні. Оповідав тобі про винятково постановку Шевченкових „Гайдамаків" в Ню-Йорку режисера Івана Бернацького. Мимовільно наша розмова допровадила нас до близьких нам воріт. Ми ввійшли в наш родинний, затишний літературний світ З пам'яті разом повторювали Шевченкові „Не нам на прю з Тобою стати…, „Ех, якби-то, Якби-то найшли те, що там схоронили…", „І діточок поцілує вольними устами…", „Не скує душі живої І слова живого…". Не обминули Стефаникових „Синів". На запит свого батька Максима „за яку Україну?" він іде воювати, Андрій „…підоймив шаблев груду землі та й каже: „Оце Україна, а тут – і справив шаблев у груди – отут її кров, землю нашу ідем від ворога відбирати". А Максим відповідає: „Сину, кажу, та є ще в мене менший від тебе Іван, бери і єго на це діло; він дужий, най вас обох закопаю у цу нашу землю, аби воріг з цего коріння не віторгав у свій бік". В кінці пригадали Стусові „Як добре те, що смерти не боюся, і не питаю, чи тяжкий мій хрест…". Врешті попрощались, і я повернувся до Ню-Йорку, до праці і проб. Перед виступом – тривожна телефонічна розмова з Галиною…віддав усе у монолозі Залізняка…спішу до Бінґгамтону, до лікарні, до мами. Почався спадна спіраль…Чотири дні молились, дивились на твої муки. Спогадували, плакали, усміхались і впивались любов'ю…і болем. Чотири ночі спали біля тебе. Відвідини о. Зіновія Жарського, Марії Шмирко, Ірини Базилевич полегшували наш смуток. І знов Стефаник: „Я був щасливий, коли я глядів дитиною на мамині очі, як по них сунулися тихенько пречисті хмарки щастя – я був щасливий. А тепер на ті очі смерть долоню поклала".

…Останній віддих мами, усвідомлення, спокій, а потім виконання обов'язків. Церква Пресвятого Серця Христового, от Теодор Чабала - „Скажи нам нині сестро, куди йдеш від нас, мовчки, без слова?... Я до Господа Бога, судді мого, іду…отож вас благаю: моліться за мене, щоб Спас милостивий був для мене в день судний. Ось бо розлучаємося. Воістину, суєта все людське...". „Прийдіть браття, останнє цілування даймо померлій…". А на кладовищі – квіти, журавлине „кру, кру, кру…в чужині умру"…, сира яма, „Вічная память"… І моє прощальне слово:

Дорога Мамо, Господь Бог дав тобі крила. За твою віру, за твою стійкість, терпеливість й любов, за твоє страждання, Господь Бог Тебе опіряв. Розправ і стріпай своїми крильми. Лети в свою улюблену Україну.

Ширяй над рідними Бережанами, над могилою на Лисоні.

Ти була шестилітньою дівчинкою, коли було збезчещено стрілецькі могили, коли тлінні останки стрілецьких героїв поскидано на фіру…і кості губилися по дорозі…а свідома молодь Бережан зі святістю збирали мощі. Та згодом тлінні останки повернено. В перший день Зелених свят 1929 року понад 10 тис. учасників прибули на заупокійне Богослуження…наново поставлений на Лисоні звалений поліцією і сконфіскований пам'ятковий хрест. Не плач, не турбуйся…бачиш вінки?...Чуєш пісню про стрілецьких стрільців і червону калину? Ніхто вже не сміє розрити могилу!

Лети далі! Спустися на Адамівку до дерев'яної церковці св Миколая. Знову ввійди в чотирьохсотлітню святиню. Відчуй відгомін молитов предків. Відчуй запах кадила і свічок. Скинь пута усього земного й лети до Бога. Спаситель жде свою вірну дочку. Ти дотримала першу головну Божу заповідь любови – „люби Господа Бога Твого всім серцем твоїм, всією душею твоєю, всією силою твоєю і всіма мислями твоїми". Кожна людина, що чула тебе, що спостерігала твою поведінку й добрі діла, зрозуміла, що ти вірно дотримала другу Божу заповідь любови – люби ближнього свого, як самого себе. Ти випромінювала співчутливість і любов.

Бог був свідком, як ти в Німеччині збирала харч від дівчат і ховала, щоб вчасно кинути босим і голодним в'язням за колючим дротом. В кожного, що випорпував з під снігу і гриз корінці, ти бачила свого старшого брата Івана.

Тринадцять років тому „зійшов зі сцени свого життя" твій улюблений Євген. Поспішай до нього. Він розправить свої широкі крила, усміхнеться вікопам'ятною усмішкою й тебе приголубить. На його чолі зявиться визначальна жила радости, ти знова почуєш „Олю"…і возз'єднаєтесь на віки вічні… Не забудемо про вас. Молітеся за нас.

Господи, дякую за тахих батьків. Як легко було дотримувати четверту Божу Заповідь...

До цих слів Володимира Курила приєднуються також Галина і Любомир Курили.

Ділимося сумною вісткою, що 5 квітня 2008 р. відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА і БАБЦЯ

СВ. П.

АЛЕКСАНДРА РИЦАР-БУРИК

нар. 22 листопада 1919 р. у Львові, Україна.

ПАНАХИДА була відправлена 8 квітня 2008 р. в Drago Funeral Home в Асторії, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9 квітня о год. 9:30 ранку в Українській католицькій церкві Чесного Хреста в Асторії, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку залишені:

сини – ІГОР РИЦАР з дружиною РОМОЮ
– ЗЕНОВІЙ РИЦАР з дружиною МОЛЛИ
– МИРОН БУРИК
внуки – МИКОЛА з дружиною ЛУАНОЮ
– МЕТЮ
– РОКСОЛЯНА
– ОРЕСТ

та ближча і дальша родина в Америці і Канаді.

Вічна Їй Пам'ять!

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ОЇ УД УНА
СТАНИЦЯ НЮ-ЙОРК

ділиться з побратимами і нашими друзями
сумною вісткою, що в Києві
дня 16 березня 2008 р. відійшов у вічність
дорогий нам Побратим

СВ. П.

ЯРЕМА Л. БАЧИНСЬКИЙ

кол. вояк тяжкої артилерії, учасник боїв під Бродами,
довголітній і активний член Станиці та Управи Станиці

нар. 26 грудня 1926 р. в селі Черче, Західня Україна.

Похорон відбувся на Личаківському цвинтарі у Львові. Пок. Побратима поховано разом з його дружиною Варварою з дому Цьолко.

Пам'ять про цього чесного вояка 1 Української Дивізії УНА
та нашого незабутнього побратима
буде з нами назавжди.

Вельмишановному синові Яремі та всій його родині
висловлює щирі співчуття

членство і Управа Станиці Ню-Йорк.

Ділимося сумною вісткою, що 27 березня 2008 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ТАТО і ДІД

СВ. П.

ВАСИЛЬ ТАНАСІЙЧУК

нар. 1 січня 1910 р. у селі Іспас в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 31 березня у Glen Spey, NY.

У глибокому смутку залишилися

син – СТЕФАН з дружиною
доньки – ІРИНА з родиною
– ОЛЯ з родиною.

Вічна Йому Пам'ять!

Для вшанування пам'яті Покійного
замість квітів на свіжу могилу довголітнього сусіда
і щирого приятеля нашої рідні

СВ. П.

ВАСИЛЯ ТАНАСІЙЧУКА

складаємо

100 дол. на Український Музей в Ню-Йорку.

Синові Степанові і донькам Ірені та Олі з родинами
висловлюємо наші щирі співчуття.

Марія Стець і Аріядна Стець-Яконен

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

У глибокому смутку повідомляємо пластових
подруг і друзів та українську громаду, що
24 серпня 2007 року відійша на Вічну Ватру
одна із засновниць Пластового Племени
"ПЕРШІ СТЕЖІ"

СВ. П.

пл. сеніор довір'я

АДА БАЙЛОВА-ОСІНЧУК

Вступила до Пласту дитиною, була новачкою на таборах в Остодорі і юначкою на Соколі. У старшому пластунстві належала до самостійного гуртка УСП у Мюнхенії, в 1947 році була співзасновницею II Куреня УСП "Перші Стежі". По приїзді до Америки довгі роки була виховницею при станиці в Нью-Йорку. Останні роки проживала далеко від української громади у Fort Wayne, Indiana, де й похована.

ВІЧНАЯ ЇЇ ПАМ'ЯТЬ

Пам'ять про нашу незабутню Аду залишиться
назавжди у наших серцях.

Плем'я Перші Стежі.

В першу річницю відходу у вічність
нашого найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, БРАТА і ДІДА

СВ. П.

ЕВГЕНА ЯРОСЕВИЧА

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

30 квітня 2008 р. о год. 9-ій ранку

в Українській католицькій церкві св. Родини у Вашінґтоні, ДК,
в Українській католицькій церкві св. Андрія в Пармі, Огайо.

3 травня 2008 р. о год 9-ій ранку

в Українській католицькій церкві свв. Володимира і Ольги
в Чикаґо, Ілл.

Про молитви за спокій душі Покійного просить
дружина Лідія з родиною.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*